

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRPS/159/2011/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

34/2012. (I. 31.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2011. március 23-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2012. január 31-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2011. március 23-án postai úton terjesztette elő panaszát.

I.

1) A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy 2011. március 15-én kb. 11 órakor Budapest XIV. kerületében, a Hősök terén vonták rendőri intézkedés alá. A panaszos egy rendezvényen tartózkodott, melyet az 1848-49-es forradalom és szabadságharc évfordulóján tartottak. 11 óra körül felkérésre kórustársával, J. Cs. G.-vel a Himnusz éneklésébe kezdtek, mely a helyszínre bejelentett ünnepségsorozat első műsorszáma volt. A Himnusz néhány sorának eléneklése után vele szemben rendőri intézkedést fogantatosítottak. A hangosítás és a saját éneklése miatt a vele szemben intézkedő rendőrök mondandóját nem értette, de úgy gondolja, hogy azt közölték vele, hogy a tevékenysége nem engedélyezett. Miután az éneklést a panaszos megszakította, előállítás címén elvezették a rendőrök a panaszost. Megjegyzi a panaszos, hogy a fellépés előtt és alatt sem a rendőrök, sem a gárdisták, sem a polgári

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

szemlélők (ünneplők) részéről hangoskodást, rendzavarást, erőszakot nem látott a színpadról. Éppen ezért az intézkedést nagy megütközéssel vette tudomásul és provokációnak tekintette, hogy egy nemzeti ünnepen a nemzet himnuszának éneklése közben kezdeményeznek a rendőrök intézkedéseket, holott azt a annak után fél perc elteltével is megtehették volna. Az ügyben az intézkedő rendőröket és a helyi parancsnokot teszi felelősség a panaszos, mert az ő „otrombaságuk” váltott ki a helyszínen hangos nemtetszést és utólag – úgy hallotta – némi atrocitást.

A fentiek alapján kéri az ügy kivizsgálását és a felelősök felelősségre vonását.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A rendezvény szervezője 2011. február 9-én elektronikus levélben jelentette be a rendőrségnek, hogy a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) alapján 2011. március 15-én, Budapesten, a Hősök terén rendezvényt kíván tartani 11 és 13 óra közötti időben. A rendezvény helyszínéként a fenti címen található emlékmű előtti területet jelölte meg, továbbá jelezte, hogy a rendezvény célja emlékezés az 1848-as szabadságharcra.

A bejelentés szerint a szervezők egy hangosító kocsival segítséggel oldják meg a hangosítást, saját áramellátással. Felállítani terveznek egy kb. 1x1x0,8 m nagyságú, előre elkészített emelvényt, amelyről a felszólalók beszélni tudnak. A rendezvényre érkezőknél különböző zászlók lesznek, transzparenszeket azonban a tervek szerint nem visznek magukkal. A résztvevők a helyszínen 10 óra 30 perckor kezdenek gyülekezni. A rendezvény 11 órakor a Himnusz eléneklésével veszi kezdetét. A bejelentő jelzi, hogy a felszólalók személyét a program végleges összeállítását követően, de legkésőbb a rendezvény előtt 72 órával közli. A rendezvény a Szózat és a Székely himnusz eléneklésével ér véget legkésőbb 13 órakor. A rendezvény helyszínét a résztvevők legkésőbb 13 óra 30 percig egyénileg elhagyják. A rendezvényen várhatóan 200-250 fő vesz részt, a rendezők létszáma pedig 25 fő, akik megkülönböztető kitűzött kapnak. A bejelentő utal rá, hogy amennyiben szükséges, a helyszínen további személyeket jelölnek ki rendezői feladatok ellátására. A rendezvény felelős szervezőjeként a bejelentő a rendőrséget tájékoztatta elérhetőségeiről.

2) A rendőrség képviselői és a bejelentő a fent ismertetett bejelentéssel összefüggésben 2011. február 10-én egyeztető tárgyalást tartottak. Annak keretében a rendőrség tájékoztatta a bejelentőt a rendezvény megtartásával kapcsolatos jogszabályi előírásokról, a szervező és a rendőrség feladatairól. A bejelentő – a bejelentésben foglaltakkal összhangban – ismertette a rendezvény megtartásával kapcsolatos tudnivalókat, és jelezte, hogy szervezetként a Nemzet, Haza, Család Polgári Egyesület, a Magyar Nemzeti Gárda Mozgalom, a Konzervatív Antibolsevista Szövetség és a Gárda Szövetség jelezte csatlakozási szándékát, de ahhoz a továbbiakban bárki szabadon csatlakozhat. Tájékoztatást nyújtott arról, hogy a rendezvényt „nemzetinek ítélt internetes oldalon” is meghírdették, továbbá, hogy a résztvevők terepszínű, de nem egységes ruhát fognak viselni, és mellőzik a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet jelképeire utaló jeleket.

3) Bejelentését a bejelentő 2011. március 9-én írt levelében az alábbiak szerint pontosította. Az előzetesen bejelentettől eltérően az előkészületek 8 óra 30 perctől veszik kezdetüket, mivel a hangosítás beállításához több időre van szükség, mint ahogyan azt előzetesen tervezték. A korábbi bejelentésben foglaltaktól eltérően a színpad mérete 3,6x1,2x0,6 m lesz, amelyhez egy 1,2x1,2x0,3 m-es fellépő tartozik. Az előzetesen megbeszélések figyelembe véve ezek alját ellátják a díszburkolatot védő bevonattal. A bejelentő közli a felszólalók és fellépők nevét, és azt is, hogy a résztvevők várható létszáma a visszajelzések alapján az előzetesen bejelentett létszámhoz képest mintegy 100-150 fővel nagyobb. A bejelentő és a szervezők gondoskodnak a résztvevők létszámának megfelelő számú rendezőről. Mivel a visszajelzések alapján motorosok részvétele is számítani lehetett, a bejelentés kiegészítésében a bejelentő kérte a rendőrséget, hogy a motoroknak a színpadtól nézve balra, a Hősök tere Szépművészeti Múzeum felőli oldalán, a díszburkolat melletti betoncsíkon biztosítson parkolóhelyet. A helyszín eredeti állapotába történő visszaállításának határidejét továbbá 14 óra 30 percben jelölte meg.

4) Budapest rendőrfőkapitánya 2011. január 5-én kelt egyedi utasításában elrendelte Budapest területének 2011. január 6-án 0 órától 2011. június 30-án 24 óráig tartó fokozott ellenőrzését az Rtv. 30. §-ának (1) és (3) bekezdésében foglaltak alapján. A feladat végrehajtására beosztott állomány feladata volt a fokozott ellenőrzés keretében szűrőpróbaszerű igazoltatások, ruházat- és járműátvizsgálás végrehajtása, az esetleges jogsértések kialakulásának a megakadályozása, továbbá a társszervek felkérésére közreműködés az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában és jogsértés észlelése esetén az Rtv. 13. -a alapján a szükséges intézkedések végrehajtása. Az Indokolás szerint a Magyar Köztársaság 2011. január 1. és 2011. június 30. között első ízben tölti be az Európai Unió Tanácsának soros elnöki tisztségét. Az EU elnökséggel kapcsolatos feladatok ellátása során jelentős számú – mintegy 260 – nagy érdeklődést és a nemzetközi figyelmet is vonzó rendezvény – csúcstalálkozó, miniszteri konferencia, informális miniszteri találkozó, vezetői értekezlet, szakértői ülés – megrendezésére kerül sor, amelyek eseménymentes, zavartalan lebonyolítása kiemelkedően fontos nemzeti érdek. A hivatalos politikai találkozókkal párhuzamosan Magyarország európai uniós elnökségének fél éve alatt több száz, az Európai Unióhoz kapcsolódó kulturális programot tartanak; a rendezvények – elsősorban koncertek, kiállítások és konferenciák – többségének helyszíne Budapest lesz.

Az EU tagországainak eddigi elnökségei idején számos példa volt be nem jelentett, spontán, vagy ún. „gyors reakálású” demonstrációk megtartására egy-egy döntés meghozatalát követően. Nemzeti és nemzetközi érdek, hogy ilyen jellegű tüntetések esetleges előfordulása esetén a külföldi delegációk biztonsága a legteljesebb mértékben biztosítva legyen. A fentiekben túlmenően a külföldi delegációk Budapest területén történő vonulásának akadálymentes biztosítása is a rendőrség feladata, ami további rendőri állományt vesz igénybe. Meghatározott értekezletek, szakértői ülések megtartására, a fent említett kulturális programokra, a delegációk vonulására a főváros bármely részén sor kerülhet, amire tekintettel indokolt és szükséges a főváros teljes területén a fokozott rendőri jelenlét.

Mivel Magyarország nemzetközi megítélését jelentős mértékben befolyásolja, hogy az elnökséggel kapcsolatos feladatok végrehajtására akadálymentesen és biztonságban kerüljön sor, indokolt a fokozott rendőri jelenlét szükség szerinti alkalmazása a fővárosban.

5) Dr. R. L. r. alezredes 2011. március 15-én készített jelentésében az alábbiakról tájékoztatta Budapest rendőrfőkapitányának rendészeti helyettesét.

Az 1848-49. évi forradalom és szabadságharc 163. évfordulója alkalmából rendezett nemzeti ünnep és a kapcsolódó rendezvények rendőri biztosításáról szóló biztosítási tervben írtaknak megfelelően az alezredes helyszínparancsnoki feladatot látott el Budapest XIV. kerületében, a Hősök tere Dózsa György út felőli oldalán megtartott, és bejelentett rendezvényen.

A rendelkezésére álló erőket a Készenléti Rendőrség két szakasza alkotta, valamint 6 fő bűnügyi nyomozó a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság állományából. A helyszínparancsnok helyettese H. K. r. őrnagy, a bűnügyi parancsnok S. I. r. őrnagy volt, a helyszínbiztosításban közreműködött továbbá S. E. r. őrnagy is.

Az alezredes 2011. március 15-én 9 órakor érkezett a helyszínre, ahol elosztotta a feladatokat, eligazítást tartott, és meghatározta a biztosítási feladatban részt vevők helyét. Rendelkezésére állt egy terepjáró is, amely kameráival követte a téren zajló eseményeket. A helyszínen jelentkezett az alezredesnél K. R. rendbiztos, akit meghallgatott arról, milyen tájékoztatást kapott a rendezvényt szervező bejelentőtől. A rendbiztos elmondta, hogy a bejelentő az alig néhány perccel korábban megtartott megbeszélésen kijelentette, hogy mindenben be kívánja tartani a vonatkozó jogszabályi előírásokat. A helyszínen tartózkodó rendőri erők 9 óra 30 perckor elérték a készenlétet.

9 óra 15 perctől kezdődően egyre több katonai jellegű ruházatot viselő személy érkezett a Hősök tere, akiken jellemzően terepszínű nadrág és zubbony vagy sötétzöld póló volt, valamint terepszínű Bocskai-sapka. Többek nemzeti színű, illetve árpádsávós lobogót tartottak, és számos résztvevő pólóján Magyar Nemzeti Gárda felirat volt olvasható.

9 óra 50 perc körül észlelték a rendőrök, hogy a téren felállított dobogó előtti területen a résztvevők katonai alakzat kialakításán fáradoznak. Jól kivehető volt, amint a fent leírt egyforma ruházatot viselő személyek sorokat és oszlopokat alakítanak ki. Ezzel párhuzamosan a helyszínen lévő bűnügyi állomány azt jelentette, hogy a Magyar Nemzeti Gárda „avatásra” készül, amelyet még a rendezvény 11 órára bejelentett megkezdése előtt meg kívánnak tartani.

Ekkor az alezredes K. R. rendbiztossal együtt megkereste a bejelentőt, akinek ismételtén felhívta a figyelmét arra, hogy a katonai jelleget mellőzzék a rendezvényen, alakzatot ne alakítsanak ki, vezényszavakat ne használjanak, illetve „katonai jelleget magán hordozó menetet” ne „hajtsanak végre”. A bejelentő erre azt válaszolta, hogy nem tudja, miért gondolják a rendőrök, hogy a résztvevők ilyesmire készülnek, hiszen „pusztán a téren való felállást próbálják beállítani” az ünnepség elejéig, vitatta továbbá, hogy ez az elhelyezkedés katonai jellegű lenne. Ennek azonban ellentmondott az, hogy a megbeszélés alatt legalább húsz fő oszlopokba és sorokba rendeződve állt fel a téren kialakított színpaddal szemben.

Mivel a főszervezővel az alezredes nem tudott kompromisszumra jutni, visszatért a terepjáróhoz, és jelentette a Rendezőnek a történeteket, egyben jogi al csoportot kért a helyszínre. A téren kialakult helyzet, valamint a helyszínen tapasztaltak előre vetítették, hogy jogsértésre kerülhet sor, amelynek szakszerű megítélése mindenképpen jogi segítséget igényelt. Ezalatt a téren az alakzatok kialakítása folytatódott, és a megjelentek száma megnőtt, így hamarosan nyilvánvalóvá vált, hogy a rendelkezésre álló erők nem elegendőek egy esetlegesen szükségessé váló intézkedés biztonságos megkezdéséhez. A jogi al csoport helyszínre érkezésekor az alezredes tájékoztatást adott a kialakult helyzetről, és állásfoglalást

kért abban a kérdésben, hogy az megvalósít-e valamilyen jogsértést. Ezzel egyidejűleg utasította a rendbiztost, hogy keresse meg a bejelentőt, és tájékoztassa arról, hogy amennyiben azonnal nem hagynak fel az alakzatállítással, úgy a rendőrök igazoltatás alá vonják valamennyi résztvevőt, és szabálysértési eljárást kezdeményeznek ellenük, amennyiben pedig a szabálysértést továbbfolytatják, úgy előállításukra kerül sor. A rendbiztos elmondása szerint ezt a bejelentő tudomásul vette, és ezt követően a rendőrök azt tapasztalták, hogy az addig sorokban és oszlopokban álló terepruhás személyek helyük megváltoztatása nélkül leülnek a földre, a bejelentő szerint ugyanis aki ül, az nem lehet része alakzatnak.

Közben folyamatosan érkeztek a helyszínre az odavezényelt megerősítő erők a Készenléti Rendőrség kötelékéből. Az alezredes és a jogi alcsoport pedig közelebb ment a rendezvényen felállított színpadhoz, és a műcsarnok Dózsa György út felőli sarkánál állva észlelték, hogy a Felvonulási tér irányából alakzatban közeledik mintegy harminc fő, akik a téren már elhelyezkedett személyekkel megegyező ruházatot viseltek. Ekkor, 10 óra 15 perckor a Rendező utasítást adott arra, hogy az alezredes a helyszínparancsnokságot további intézkedésig adja át a r. alezredesnek, ami meg is történt. Mivel az ezt követő intézkedéseket a r. alezredes irányította, az általa folytatott rádióforgalmazások és kiadott utasítások tekintetében a másik r. alezredes utal rá, hogy csak részinformációkkal rendelkezik.

Az intézkedések eredményeképpen a jogsértő cselekmények folytatását a rendőrség megakadályozta, és 13 fő előállítását végezte el részben szabálysértés, részben bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. A helyzet normalizálódását követően, 11 óra 50 perckor R. L. r. alezredes ismételtén átvette a helyszínparancsnokságot. Ezt követően fokozatosan csökkent a Hősök terén jelen lévő tömeg létszáma, amely immár nem mutatott katonai jelleget, a jelenlévők laza csoportokban beszélgettek, majd mintegy nyolcvan fő átkelt a Dózsa György úton és a belváros irányába indult. Követte őket a Terepjáró, hogy mozgásukról a rendőrség pontos információval rendelkezzen.

A térről ezt követően teljesen eltűnt a tömeg, a színpadot szétszerelték, és 12 óra 15 perckor már senki sem volt jelen a rendezvény résztvevői közül. 12 óra 30 perckor az alezredes jelentette, hogy az esemény véget ért, és engedélyt kért a távozásra, amelyet meg is kapott.

6) Budapest rendőrfőkapitányának rendészeti helyettese a sérelmezett eseményekkel összefüggésben levelet írt a BRFK Hivatalvezetőjének. A dokumentum a fent leírt információkon túl az alábbiakat tartalmazza.

A bejelentő és a rendőrség részvételével tartott egyeztető tárgyaláson felhívták a szervező figyelmét a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 212/A. §-ában rögzített, egyesülési joggal való visszaélés bűncselekményének törvényi tényállására, valamint a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 152/B. §-a szerinti feloszlott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértési tényállására. A bejelentő a tájékoztatást tudomásul vette és elmondta, hogy a rendezvényt a jogszabályok betartásával fogják megtartani.

A nap eseményei az alábbiak szerint zajlottak:

8 óra 35 perckor a rendbiztosi alcsoport megjelent a helyszínen, a főszervező bejelentő akkor még nem érkezett meg.

8 óra 55 perckor megtörtént a kapcsolatfelvétel a bejelentővel, aki arról adott tájékoztatást, hogy a jogszabályi előírások betartása mellett kívánja megtartani a rendezvényt.

9 óra 30 perckor kb. 50 fő várakozott a helyszínen a rendezvény megkezdésére.

9 óra 50 perckor felhívták az állomány figyelmét arra, hogy „gárdaavatásra” kerülhet sor, és ismételten felvette a rendőrség a kapcsolatot a bejelentővel, akit figyelmeztettek a jogszabályok betartására. Ekkor a résztvevők létszáma kb. 80 fő volt. A rendőrség a Hősök tere megerősítő erőt irányított.

10 óra 5 perckor „Magyar Nemzeti Gárda” feliratú kabátban, pólóban a kb. 30 fő indult el az 1956-os emlékműtől szakaszalakzatban.

10 óra 10 perckor az igazoltatások megkezdődtek, az alakzatot megszüntették.

10 óra 14 perckor a résztvevők létszáma kb. 100 főre növekedett a Hősök terén.

10 óra 20 perckor a főszervezővel a rendőrség újra kapcsolatba lépett. A bejelentő arról nyújtott tájékoztatást, hogy a rendezvény 11 órakor kezdődik, a szakaszalakzatban vonuló személyekről pedig nem rendelkezett információval. A főszervezővel a rendbiztos tisztázta, hogy ő a felelős a rendezvényért és az odaérkezőkért is.

10 óra 22 perckor újabb rendőri intézkedés kezdődött, az igazoltatott személyekkel szemben szabálysértési feljelentést kezdeményeztek az eljáró rendőri erők, és felhívták arra is a figyelmüket, hogy amennyiben a szabálysértést tovább folytatják, előállításukra kerül sor.

10 óra 28 perckor az intézkedés befejeződött, 29 fővel szemben szabálysértési feljelentés készült, ők a nyilatkozat aláírását egyöntetűen megtagadták.

10 óra 33 perckor a Hősök terén a parancsnokságot a r. alezredes vette át.

10 óra 43 perckor információ érkezett arról, hogy az avatandó személyek hozzátartozói gyűrűt kívánnak vonni a rendezvényen résztvevők köré, amíg az eskütétel véget nem ér. A felvételek alapján is megállapítható, hogy a téren alakzatban állóknak címezve az „Adjon az Isten! Szebb jövőt!” speciális köszöntés és a „Vigyázz, igazodj!” vezényszavak hangzottak el, amely egyértelműen szervezettségre utal.

10 óra 50 perckor a helyszínparancsnok az alakzatban álló személyeket tájékoztatta, hogy cselekményük szabálysértést valósít meg, és felszólította őket annak befejezésére, ellenkező esetre pedig rendőri intézkedést helyezett kilátásba velük szemben. 10 óra 51 perckor a felszólítás második, majd 10 óra 52 perckor harmadik alkalommal is elhangzott, de a téren egységes formaruhában megjelent személyek továbbra is alakzatban álltak.

10 óra 58 perckor a rendőrök megkezdték az intézkedést az alakzatban állókkal szemben, a téren ekkor kb. 500 fő tartózkodott. Az érintettek a felszólításokra nem reagáltak, magatartásukkal nem hagytak fel.

11 óra 25 perckor a szervezők megtámadták a rendőri erőket.

11 óra 27 perckor megkezdődött a forgalomszabályozás az Andrassy út és a Dózsa György út kereszteződésénél.

11 óra 29 perckor a helyszínparancsnok utasítására a rendbiztos felvette a kapcsolatot a főszervező bejelentővel, aki ezt követően, 11 óra 33 perckor befejezettnek nyilvánította a rendezvényt, mivel a rend olyan szinten megbomlott, hogy nem volt esély annak visszaállítására.

11 óra 30 perckor megkezdődtek az előállítások.

A biztosítási feladatok végrehajtása idején a helyszínen tartózkodott a jogi alcsoport is, amelynek tagjai nagy szakmai jártassággal rendelkeznek a bűncselekmények, szabálysértések megítélése tekintetében. A rendészeti helyettes ennek kapcsán megjegyzi, hogy a Btk. 269/A. §-ába ütköző Nemzeti jelkép megsértése bűncselekmény kapcsán („Aki nagy nyilvánosság előtt a Magyar Köztársaság himnuszát, zászlaját vagy címerét sértő vagy lealacsonyító kifejezést használ, vagy más ilyen cselekményt követ el, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”) országosan 5 db

eljárás indult, de egyik sem jutott el bírósági szakba, így nincs kialakult bírósági gyakorlata a tényállás megítélésének, a beosztotti és a parancsnoki állomány ugyanakkor ismeri a Btk. vonatkozó rendelkezéseit.

A Kuruc.info internetes portál felvételein is látszik továbbá, hogy az intézkedéseket a Himnusz eléneklésének kezdetekor már folytatták a biztosításba beosztott kollégák, ezért felvetődik annak a lehetősége, hogy a Himnusz éneklésével akarták a résztvevők meghíúsítani az intézkedéseket.

A Himnusz alatti tiszteletadásra vonatkozóan a levél idézi A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 105. §-ának és a Magyar Köztársaság Rendőrségének Alaki Szabályzata kiadásáról szóló 8/1999. (III. 8.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás) 66. pontjának rendelkezéseit, és megjegyzi, hogy azokat a helyszínen jelen volt parancsnokok ismerték és alkalmazták a munkájuk során.

A panaszolt események helyén és idején összesen 16 fővel szemben fogatosított a rendőrség személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedést, amelynek jogalapja szabálysértés felszólítás ellenére történő továbbfolytatása, bűncselekmény elkövetésének gyanúja, illetve azon ok volt, hogy az előállított személy a rendőr felszólítására nem tudta magát hitelt érdemlően igazolni.

Az előállított személyek közül 2 fővel szemben egyesülési joggal visszaélés bűncselekmény; 1 fővel szemben hivatalos személy elleni erőszak bűncselekmény; 1 fővel szemben hivatalos személy elleni erőszak bűncselekmény és felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés; 7 fővel szemben felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés; 2 fővel szemben jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés; 1 fővel szemben személyazonosság igazolásával kapcsolatos köteleességek megszegése szabálysértés; 1 fővel szemben felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés és rendzavarás szabálysértés miatt indult eljárás; míg további 1 fő előállítására körözés miatt került sor. Az előállított személyek közül összesen 8 fővel szemben rendelte el a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság a szabálysértési őrizetbe vételt.

7) A BRFK Hivatalvezetője a sérelmezett események kapcsán a Testület által feltett kérdésekre válaszlevélben reagált. A dokumentum a fent ismertetett információkon túl az alábbiakat közli.

A rendezvény során három alkalommal – 10 óra 50 perckor, 10 óra 51 perckor és 10 óra 52 perckor – hangzott el rendőri felszólítás az alábbi tartalmakkal.

„Figyelem! Itt a rendőrség helyszíni parancsnoka beszél, tájékoztatom Önöket, hogy cselekményük jogsértő, ezért felszólítjuk Önöket, hogy a jogsértő cselekményt fejezzék be, ellenkező esetben rendőri intézkedésre kerül sor.”

“Figyelem! Itt a rendőrség helyszíni parancsnoka beszél. Tájékoztatom Önöket, hogy az alakzatban állásuk és az eskütételük jogsértő, ezért felszólítom Önöket, hogy a jogsértő cselekményt hagyják abba, ellenkező esetben rendőri intézkedésre kerül sor.”

“Figyelem! Itt a rendőrség helyszíni parancsnoka beszél. Tájékoztatom Önöket, hogy az alakzatban állás és az eskütételük jogszabálysértő, ezért felszólítom Önöket, hogy a szabálysértést fejezzék be, ellenkező esetben rendőri intézkedésre kerül sor.”

A felszólítások mind a rendőrség, mind a résztvevők által készített és egyes videomegosztó portálokon elhelyezett felvételeken hallhatóak.

A rendezvény feloszlására sem a Hősök terén, sem más helyszínen nem került sor. A rendőrség nem tett továbbá intézkedéseket a rendezvény megtartásának megakadályozására, csupán jogsértést elkövető személyekkel szemben lépett fel, ennek keretében a rendezvény színpadáról is előállított két személyt. Arra vonatkozóan nincs rendőrségi dokumentáció, hogy a rendőrök megszakították volna a hangosítást, ugyanakkor a rendőri álláspont szerint a hangosítás kiiktatása nem lett volna jogsértő az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése és a 13. §-ának (3) bekezdése alapján, mivel a nagy hangerő a már megkezdett rendőri intézkedéseket zavarhatta.

Intézkedéseket a felszólítások ellenére a téren tartózkodó, formaruhát viselő és alakzatban álló személyekkel szemben kezdeményeztek, akik a felszólításokra nem reagáltak. Ennek jogalapja általánosságban az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése – azon belül a közrend, közbiztonság védelme – és 30. §-ának (1) bekezdése volt. Mivel a rendezvény során több típusú jogsértés – szabálysértések, bűncselekmények – elkövetésének gyanúja is felmerült, az intézkedések jogalapja egyes esetekben ettől eltért.

A rendőri intézkedéssorozatban az ORFK Készenléti Rendőrség két szakasza, a BRFK csapaterős egységének négy mobilcsoportja, illetőleg a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányság hat fős bűnügyi szolgálata vett részt, ami a rendőri álláspont szerint a résztvevők számához képest nem tekinthető magas létszámúnak. A rendőrök az intézkedéseket már a rendezvény hivatalos megnyitója előtt megkezdték, azt megelőzően azonban nem tartózkodtak a Hősök terén.

A bejelentő vonatkozásában a Hivatalvezető előadja, hogy a nap folyamán folytatott egyeztetések során elhangzottak alapján megállapítható, hogy a rendezvény biztosítását ellátó rendőrök – arról szerezvén tudomást, hogy a rendezők „gárdaavatást” kívánnak tartani – folyamatosan figyelmeztették a bejelentőt arra, hogy az alakzatban állás és az eskütétel jogsértő, azzal hagyjanak fel. Ennek ellenére – az eseménysorról készült felvételek alapján ez kétségtelenül megállapítható volt – a formaruhában érkező személyek a Hősök terén rendezett oszlop- és vonalalakzatot vettek fel, szervezeten álltak fel. A felvételek alapján beazonosítható volt az alakiságra jellemző alakzat, az oszlop, a vonal, a sor, a térköz és a távköz, mely jogsértő voltáról a bejelentőt a rendbiztosok, illetőleg a biztosítás parancsnoka több alkalommal is tájékoztatták. A rendőrség nyilvántartása szerint a bejelentővel szemben nem került sor konkrét rendőri intézkedésre a helyszínen.

Kifejezetten a panaszossal kapcsolatban a hivatalvezető az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

A panaszossal szemben 2011. március 15-én, 11 óra 5 perckor a Budapest, XIV. kerület Hősök terén került sor rendőri intézkedésre, a panaszost a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály beosztottjai vonták intézkedés alá. A panaszossal szembeni

intézkedés oka az volt, hogy a panaszos a magatartásával megzavarta a már megkezdett rendőri intézkedések végrehajtását, és azt a hozzá intézett felszólítás ellenére is tovább folytatta. Mivel a Himnusz éneklése során az intézkedés alá vont további személyek sem működtek együtt a rendőrökkel, továbbra is alakzatban álltak, a rendőri felszólításoknak nem tettek eleget, valamennyien akadályozták a már megkezdett intézkedések végrehajtását.

Az intézkedés jogalapja az Rtv. 29. §(1) bekezdése, majd 33. §(2) bekezdés f) pontja volt, figyelemmel az Rtv. 13. §(1) bekezdésére, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. § (1) bekezdésére, illetőleg az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szabs. r.) 40/A.§-ra.

Az intézkedésről készült videofelvételek alapján a szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályok megtartása megállapítható, azoknak a rendőrök eleget tettek. Az előállításról készült rendőri jelentés, illetőleg a képfelvételek alapján megállapítható, hogy az intézkedés a Hősök terei rendezvény színpadán történt, ahol – miután a rendezvényen résztvevőket a rendőri biztosítás parancsnoka három alkalommal felszólította arra, hogy az alakzatban állásuk és eskütételük jogsértő – a panaszos és társa a Himnusz éneklésébe kezdett, amivel akadályozták a megkezdett rendőri intézkedések végrehajtását.

Az elhangzottak a videofelvételen hallható háttérzaj miatt nem teljesen érthetőek, erre vonatkozóan azonban az előállításról készült rendőri jelentés tartalmaz adatokat, amely szerint, az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy magatartásával zavarja a rendőri intézkedést.

A rendőri jelentés szerint, a panaszossal szemben kényszerítő eszközt a rendőrök nem alkalmaztak. A panaszos ellen szabálysértési eljárás indult a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságon, melynek keretében a panaszost a szabálysértéssel összefüggésben meghallgatták.

Az iratokhoz mellékelte 1. számú dvd lemezen MOV002.dvd azonosítójú file tartalmazza a rendőri intézkedésről készült képfelvételeket.

8) A rendezvény bejelentője 2011. március 16-án a Magyar Nemzeti Gárda parancsnokaként közleményt adott ki, amelyet elektronikus úton a rendőrségnek is megküldött.

Abban előadta, hogy a rendőrség előző nap erőszakkal oszlatta fel a Magyar Nemzeti Gárda megemlékezését annak ellenére, hogy azt a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően bejelentették. A szervezők célja az volt, hogy a rendezvényt „rendben és szemre tetszetősen” tartsák meg, ennek érdekében folyamatosan egyeztettek a helyszínbiztosítás parancsnokával arról, hogy hogyan helyezkedjenek el a gárdisták ahhoz, hogy ne sértsék meg „az amúgy sem létező alakzatban állás törvényt”, végül üres négyszög megformálásában állapodtak meg.

Az ünnepség megkezdésének közeledtét a színpadon dobosok jelezték dobolással, versekkel, imával. Ekkor az időközben megérkezett rendőrségi hangosító kocsiból felszólították a résztvevőket, hogy az alakzatban állás és az eskütétel jogsértő, fejezzék azt be. A bejelentő magyarázatot kért a biztosítás parancsnokától, de kiderült, hogy őt időközben leváltották. Az új parancsnokhoz nehezen sikerült közelebb jutnia. Közölte vele, hogy a rendezvény

résztevői nem állnak alakzatban, és esküt sem tesznek, a műsor hivatalos része még el sem kezdődött, a dobosok épp imát mondtak. Ennek ellenére a biztosítás parancsnoka továbbra is fenntartotta a véleményét, és a megjelent rendőrök minden résztvevőt igazoltatni kezdtek. A dobosok után a további félreértések elkerülése végett a rendezvényt bejelentő szervező bemondta a mikrofonba, hogy a jelenlévők semmilyen felosztatott társadalmi szervezetnek nem tagjai, és a Himnusz eléneklésével kezdetét veszi a hivatalos program. Az éneklés közben azonban rendőrök jelentek meg a színpadon, és a két előadót a Himnusz befejezése előtt elvitték. Amikor pedig a rendezők a műsort folytatni akarták, egyszerűen kikapcsolták az áramot. A rendőrök a tér több pontjáról nyomultak a gárdisták közé, és igazoltatták őket. A bejelentő tájékoztatást kért, hogy mikor folytatódhat a rendezvény, amelyre a válasz az volt, hogy az intézkedés után. Közben a jelenlévő nézők is beálltak a gárdisták mellé, közé, így az alakzatnak vélt négyyszög is megszűnt, tehát semmi nem indokolta a további intézkedést.

Ahogy később a bejelentő hallotta, az igazoltatás nem minden esetben a szabályoknak megfelelően zajlott, és volt, akitől a zászlóját akarták elkobozni. Emiatt kisebb gócpontok alakultak ki, amire hivatkozva a biztosítás parancsnoka beszüntette a rendezvényt. Kérésére a bejelentő még lehetőséget kapott, hogy erről a színpadra lépve tájékoztassa a megjelenteket.

A Himnuszt éneklő fellépőkkel együtt 15 személyt állították elő a rendőrök, 8 gárdista továbbra is a Gyorskocsi utcában van.

A bejelentő személyes véleménye az, hogy mivel a rendőrség a rendezvény bejelentését semmilyen törvényes indokkal nem tudta elutasítani, ezt az utat választotta arra, hogy megghiúsítsa a megemlékezést. Több egybehangzó értesülés szerint már a rendezvény előtt döntés született arról, hogy mindenképpen fel fogják oszlatni.

9) A rendőrség a police.hu oldalon 2011. március 15-én 13 óra 30 perckor az alábbi közleményt adta ki.

„2011. március 15-én a Budapesti Rendőr-főkapitányság munkatársai – egy előre bejelentett rendezvényen – a Hősök terén több személlyel szemben intézkedtek felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés elkövetése miatt. Mivel a jogsértést többen a rendőri felszólítás ellenére tovább folytatták, a rendőrség előállította őket. Az intézkedés közben a résztvevők közül többen a rendőrökre támadtak, őket elfogták. Mivel így a rendezvény békés jellegét elvesztette, a rendőrség felszólította a főszervezőt, hogy annak befejezésére haladéktalanul intézkedjen. A főszervező a rendezvényt befejezettnak nyilvánította. A rendezvényről több mint egy tucat személyt állítottak elő, közülük egy fő ellen körözés volt kiadva, két főt hivatalos személy elleni erőszak bűncselekménye miatt számoltatnak el.”

10) A Himnuszt éneklő egyik személy előállítását végrehajtó rendőr, K. J. r. főhadnagy a 2011. március 15-én a Hősök terén általa végzett intézkedésről az alábbiak szerint nyilatkozott.

a) Első nyilatkozatát a Himnuszt éneklő egyik személy ellen indított szabálysértési eljárásban 2011. április 19-én felvett jegyzőkönyvben tette.

A rendőr elmondása szerint feladata a BRFK nyolc mobilcsoportjának irányítása volt. 10 óra 20 perc körüli időben kapta a r. alezredestől azt az utasítást, hogy jelenjen meg a Hősök terén,

mert oda a Magyar Gárda egyik utódszervezetének tagjai a Magyar Gárda formaruházatában, alakzatban érkeznek az 56-osok tere irányából. A rendőr és megítélése szerint más külső szemlélő is a Magyar Gárdára asszociált a csoport ruházatának láttán. Az említett személyeket két mobilcsoporttal intézkedés alá vonták, és felhívták a figyelmüket, hogy ne alakzatban közlekedjenek, aminek eleget is tettek. Ezt követően a mobilcsoportokkal a Hősök tere Dózsa György út felőli oldalán álltak fel. Ekkor a bejelentett rendezvény résztvevői üres négyszög formációban ültek a Hősök tere kövezetén, majd feltehetőleg vezényszóra ebben a formációban álltak fel.

A biztosítás parancsnoka a Készenléti Rendőrség helyszínen lévő felszólító autójából három esetben intézett felszólítást a rendezvény résztvevőihez, amelyben felhívta a figyelmüket arra, hogy alakzatban állásuk jogszabályt sért, és kérte őket, hogy szüntessék azt meg, ellenkező esetre rendőri intézkedést helyezett kilátásba. A rendezvény résztvevői felháborodásuk kinyilvánításán kívül egyéb reakciót a felszólításra nem adtak, továbbra is ugyanabban a formációban álltak a színpaddal szemben. Ekkor a helyszíni parancsnok utasítására a mobilcsoportok megkezdték a formációban álló személyek igazoltatását, amelyet a jelenlévők ellenérzésük hangoztatásával vettek tudomásul. Az intézkedések már jó néhány perce folyamatban voltak, amikor két személy a színpadra lépett és a Himnuszt kezdték el énekelni. A korábban intézkedés alá vont személyek nagy része az intézkedésről tudomást sem véve csatlakozott az énekléshez, és a rendőri felszólításokra nem reagáltak. Ezen magatartásukkal jelentősen megnehezítették a rendőri intézkedések végrehajtását.

A biztosítás parancsnoka ekkor élő szóban adott utasítást arra, hogy a színpadon Himnuszt éneklő személyeket a nyilatkozó rendőr vonja intézkedés alá, mivel magatartásuk jelentősen megnehezíti az intézkedések lefolytatását. Kb. fél perc alatt sikerült találnia 6 fő olyan beosztott rendőrt, akik éppen nem intézkedtek, velük a színpadhoz indult. Egyedül lépett oda a Himnuszt éneklő egyik személyhez (egy nőhöz), tisztelgett, majd közölte nevét, beosztását, beosztási helyét, valamint azonosítási számát, és megkérte az illetőt, hogy igazolja személyazonosságát, illetve cselekményét hagyja abba annak érdekében, hogy a korábban megkezdett rendőri intézkedést eredményesen be lehessen fejezni. Az érintett arra egyáltalán nem reagált, rá sem nézett a rendőrré, folytatta az éneklést. Időközben a másik Himnuszt éneklő személlyel szemben egy másik rendőr azonos módon lépett fel. Mivel a nyilatkozattevő rendőr felszólítására a felszólított egyáltalán nem reagált, személyazonosságát nem igazolta, a kapott utasításnak megfelelően intézkedett az előállítására: megkérte a színpad mellett várakozó két kollégáját, hogy kísérik le őt a színpadról és hajtsák végre az intézkedést, mivel neki a helyszínen lévő további rendőri erőket kellett irányítani. A Himnuszt eléneklését követően a korábban intézkedés alá vont személyekkel ismét lehetett kommunikálni és az intézkedéseket az utasításnak megfelelően be lehetett fejezni.

b) A 2011. március 15-én zajlott rendőri intézkedésekkel összefüggésben indult panaszeljárások kapcsán a főhadnagyot a BRFK 2011. május 25-én nyilatkoztatta.

Elmondása szerint a rendezvény megkezdése előtt, 10 óra 10 perc körüli időben utasítást kapott – emlékei szerint L. P. r. őrnagytól –, hogy a mobilcsoportokkal kezdje meg a Felvonulási téren a Hősök tere irányába közlekedő személyek igazoltatását, mivel ők a térfigyelő központ jelzése alapján alakzatban vonulva, különféle egyenruhákban szándékoznak a helyszínére megérkezni. A kapott információk szerint ezen személyek ruházata külső szemlélő számára egyértelműen a Magyar Gárda szellemiségéhez volt köthető.

A mobilcsoportok már a helyszínen voltak, és intézkedés alá vontak egy olyan, alakzatban érkező csoportot, amelynek tagjai egységesen terepszínű nadrágot, zöld pólót és a főhadnagy emlékei szerint árpádsávós ruházati kiegészítőket viseltek. Az alakzat elején zászlót vittek. Az intézkedés során igazoltatták ezeket a személyeket. Időközben egy másik résztvevői csoport is megérkezett, amelyet egy másik – S. B. r. hdgy. által vezetett – mobilcsoport vont intézkedés alá, azonban ezeknek a személyeknek a ruházata nem volt egységes, továbbá nem közlekedtek alakzatban sem, és igazoltatás után a rendezvény helyszíne irányába távoztak.

Az alakzatban közlekedő személyekkel szemben a rendőrök szabálysértési feljelentéssel éltek a kapott utasításnak megfelelően. Az igazoltatás jogi alapja a Budapest rendőrfőkapitánya által Budapest területére elrendelt fokozott ellenőrzés volt.

A fent említett intézkedések alatt odament a főhadnaghoz több személy is, akik megkérdezték, hogy milyen alapon folynak az intézkedések. A rendőr közölte velük, hogy az intézkedés ellen esetlegesen panaszt fognak tenni az érintettek, e célból kamerázzák a rendőri fellépést. Elmondta továbbá, hogy az intézkedésekre fokozott ellenőrzés elrendelése miatt került sor, illetőleg tájékoztatta őket arról, hogy az intézkedés ellen panasszal élhetnek. Ismertette a panasztételi lehetőségeket is (ORFK Panasziroda, FRP, Helsinki Bizottság), mindez még az intézkedések végrehajtása alatt történt. Ezek a személyek a főhadnagy megállapítása szerint úgy viselkedtek, mint akik az összes intézkedés alá vont személy nevében járnak el, mintha őket képviselnék.

Az intézkedés alá vont – korábban alakzatban közlekedő – csoport tagjai az intézkedés végén az alakzatot megbontva indultak tovább a rendezvény területe felé. A főhadnagy ezt követően is a helyszínen maradt, mint négy mobilcsoport megbízott parancsnoka, akikkel a Hősök tere Dózsa György út felőli oldalán kellett gyalogosan várakoznia. Időközben a BRFK ideiglenes csapaterejéből szervezett további négy mobilcsoport került az irányítása alá. A helyszíni parancsnok a rendezvény megkezdése előtt közölte vele, hogy a jogi szakcsoport állásfoglalása alapján a Hősök terén tartózkodó személyek abban az esetben, ha abban az alakzatban fognak felállni, amelyben akkor éppen ültek, megvalósítják „az alakzatban állással elkövetett szabálysértést”. Ezek a személyek akkor szabályos üres négyzet alakzatban ültek. Tájékoztatást nyújtott arról is a helyszíni parancsnok, hogy információk szerint ezek a személyek a rendezvényüket gárdista-avatásra kívánják felhasználni. Közölte, hogy amennyiben a rendezvényen résztvevők tömegesen szabálysértéseket követnek el, intézkedési kötelezettségüknek megfelelően az ott lévőkkel szemben intézkedéseket – igazoltatásokat – kell végrehajtani, amelyeknek szabálysértési feljelentéssel kell záródniuk.

A főhadnagy emlékezete szerint a rendezvény megkezdése előtt a fent említett személyek üres téglalap alakzatban álltak, és az első sorokban, szabályos térközben csapatzászlónak látszó zászlókat tartó személyek helyezkedtek el, előttük pedig – mintegy parancsnokként – több személy tartózkodott. A rendezvény 11 órakor kezdődött volna, azonban már ezt megelőzően különböző műsorok zajlottak a színpadon.

A rendezvény megkezdése előtt – annak pontos idejére a főhadnagy nem emlékszik – a r. alezredes a helyszínen lévő hangosító autóból felszólítást intézett a rendezvényen résztvevőkhöz, amelyben felhívta a figyelmüket arra, hogy magatartásuk – alakzatban állásuk – jogsértő, azzal hagyjanak, ellenkező esetben rendőri intézkedésre kerül sor. Ennek ellenére az alakzat nem bomlott fel, ezért a főhadnagy azt az utasítást kapta a helyszíni parancsnoktól, hogy a rendelkezésre álló rendőri erővel kezdje meg az alakzatban álló, jogsértő magatartást

tanúsító személyek igazoltatását. Az intézkedések már folyamatban voltak, amikor két személy felment a színpadra, és elkezdtek énekelni a Himnuszt. Mivel az intézkedés alá vont személyek erre kezdtek el figyelni, és sokan csatlakoztak is az énekléséhez, a rendőri felszólításokra egyáltalán nem reagáltak, amely magatartással akadályozták a rendőri fellépés lebonyolítását. Ezt felismerve a helyszíni parancsnok utasítást adott a főhadnagynak, hogy a két Himnuszt éneklő személyt szólítsák fel a rendőrök cselekményük abbahagyására.

A főhadnagy ekkor a már intézkedő rendőri erőkből próbált szerezni egy csoportot, akikkel a színpadhoz ment, majd oda fellépve az egyik éneklő személyt intézkedés alá vonta. A másik érintettel szemben egy másik rendőr járt el. A főhadnagy a szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályok megtartását követően tájékoztatást nyújtott arról, hogy az illető cselekménye a rendőri intézkedés biztonságos lefolytatását akadályozza, és kérte, hogy vesse alá magát a rendőri intézkedésnek. Az érintett nem reagált a felszólításra, tovább folytatta a Himnuszt éneklését, ezért a helyszínen lévő további rendőrök segítségével foganatosították az előállítását jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés szabálysértése elkövetésének gyanúja miatt.

Az intézkedés alá vont személyek és azok hozzátartozói rendkívül ellenséges hangulatban fogadták a rendőri intézkedéseket, ezért a Készenléti Rendőrség állományának is be kellett segítenie, akiket a jelenlévő meg is támadtak. A rendőröket ért támadás után a rendezvény már nem folytatódott.

Kérdésre elmondta a főhadnagy, hogy a Himnuszt éneklése előtt az általa irányított rendőri egységek egyszerre kezdeményezték az intézkedéseket, és azok már a Himnuszt elhangzását megelőzően folytak. A rendezvényen akkor történt hivatalos személy elleni erőszak, amikor a Készenléti Rendőrség tagját megtámadták.

11) A 2011. március 15-én zajlott rendőri intézkedésekkel összefüggésben indult panaszjelzések kapcsán Sz. P. r. főhadnagyt a BRFK 2011. május 26-án nyilatkoztatta.

Előadása szerint a sérelmezett események helyén és idején rendezvénybiztosításában vett részt mobilcsoport parancsnokaként. Utasítást kapott arra, hogy a Felvonulási térről a Hősök tere irányába egységes ruházatban és alakzatban, zászló mögött vonuló csoportot vonja intézkedés alá.

A főhadnagy mobilcsoportjával a résztvevők csoportja elé ment, és megállította őket. A főhadnagy bemutatkozott, megmondta a nevét, a rendfokozatát, a jelvéyszámát, továbbá a beosztási helyét, majd közölte a csoport tagjaival, hogy igazoltatni fogják őket. Ezt hangosan és jól hallhatóan mondta el, azt a csoport tagjai hallották. Közölte továbbá, hogy fokozott ellenőrzés van elrendelve, arra tekintettel került sor a rendőri intézkedésekre. Ezt a csoport tagjai nem kérdőjelezték meg, átadták az igazolványokat, ezt követően megkezdődött a személyek adatainak ellenőrzése, lekérdezése és szabálysértési nyilatkozatokon történő rögzítése. Ez utóbbira azért került sor, mert a csoport tagjai a fentiekben ismertetett tevékenysége szabálysértés gyanúját vetette fel.

Feltett kérdésre a főhadnagy elmondta, hogy RK-lapot a helyszínen nem állítottak ki, hanem annál bővebb tartalmú, de formailag hasonló szabálysértési nyilatkozatok kitöltésére került

sor. A nyilatkozatok aláírását és személyi körülményeiről való nyilatkozatot az intézkedés alá vont személyek egyöntetűen megtagadták.

Az intézkedések során odament a főhadnaghoz két vagy három – az intézkedés alá vont csoporttal megegyező – egyforma ruházatot viselő személy, és kérdőre vonták a rendőröket az intézkedések miatt. A kérdésekre a főhadnagy a másik r. fhdgy.-gyal és a r. hdgy.-gyal együtt válaszolt. Utalt rá, hogy a kérdést megfogalmazó személyek úgy viselkedtek és úgy kérdeztek, mintha a csoport vezetői lettek volna, illetőleg a csoport nevében jártak volna el. Érdeklődtek az intézkedés céljáról, okáról, kérdéseikre a rendőrök érdemi választ adtak, de részletekbe nem bocsátkoztak, mivel konkrét rendőri intézkedést nem folytattak velük szemben.

Feltett kérdésre válaszolva a főhadnagy elmondja, hogy a panaszjogra történő figyelmeztetést is közölte az intézkedés alá vont csoport tagjaival, ami ugyan lehet, hogy nem hallható a videofelvételeken, ám biztosan emlékszik rá, hogy elmondta. Arra is nyilatkoztatta az érintetteket, hogy aláírják-e a szabálysértési nyilatkozatot, illetőleg nyilatkoznak-e személyes körülményeiről. Hozzáteszi, hogy senkitől nem kértek lakcímkártyát.

Az intézkedés 10-15 percig tarthatott, miközben a csoport tagjai megbontották a korábbi alakzatot, majd így is távoztak el a rendezvény irányába. A ruházatuk terepnadrág, egységes Magyar Nemzeti Gárda feliratú póló, bakancs, bocskai sapka volt. Laikus számára is észlelhetően alakzatban közlekedtek.

A fenti intézkedést követően a főhadnagy csoportjával felállt a Hősök tere Dózsa György út felőli oldalára, amelyet követően a helyszíni parancsnok kihangosítva felszólította a Hősök terén egyenruhában, több soros alakzatban, viszonylag nagy tér- és távköz távolságra álló személyeket, hogy jogsértő tevékenységüket szüntessék meg. Mivel a felszólítás nem vezetett eredményre, sőt a téren tartózkodók „együtt kántáltak valami imafélét”, a felszólítást követően a rendőri erők utasítást kaptak arra, hogy a fenti magatartást tanúsító személyeket vonják intézkedés alá, szólítsák fel őket a jogsértés abbahagyására, igazoltassák őket, ellenük szabálysértési feljelentéssel éljenek. Az utasítás szerint, aki a neki címzett felszólítás után is tovább folytatja a jogsértést, annak indokoltá válhatott az előállítás.

A főhadnagy által irányított csoport és a további rendőri erők egyszerre kezdték meg az intézkedéseket a Hősök terén lévőkkel szemben. Akkor a színpadon folyt műsor, habár mindez a hivatalos 11 órás műsorkezdet előtt történt. Az intézkedéseket megkezdve, azok folytatása során észlelték a rendőrök, hogy a színpadon valakik a Himnuszt kezdik el énekelni, aminek hallatán az intézkedés alá vont személyek vigyázzba álltak. A főhadnagy észlelése szerint voltak olyan intézkedés alá vont személyek, akik ezt követően is reagáltak az intézkedésre, de voltak, akik nem. Arról ugyanakkor nincs tudomása, hogy a színpadon mi történt, mivel attól kb. 30-40 méterre állt, és ő maga is intézkedést foganatosított.

A Himnuszt követően a rendezvény megkezdődött, valaki beszédet mondott, miközben a rendőrök az intézkedéseket tovább folytatták. Ennek során a Készenléti Rendőrség beosztottjait megtámadták a résztvevők, ami miatt a téren nagyobb tömeg gyűlt össze, mindenki a rendőrök körül helyezkedett el, és kiabáltak velük. A támadás következtében a rend láthatóan megbomlott, ezért a rendezvény a továbbiakban már nem folytatódott.

Feltett kérdésre a főhadnagy elmondja, hogy a Hősök terén csak azok álltak alakzatban, akik egységes ruházatot viseltek, és a téren voltak zászlók is felsorakoztatva. A nem egységes ruházatban, hanem rendes utcai ruházatban lévő emberek a tér szélein helyezkedtek el. A polgári ruhás személyek akkor kezdtek el beszivárogni a térre és igyekeztek megbontani az alakzat jellegét, amikor a rendőrök megkezdték az intézkedéseket a téren alakzatban állókkal szemben.

Feltett kérdésre hozzáfűzi, hogy az általuk a Hősök terén foganatosított rendőri intézkedéseket a Himnusz előtt kezdték meg. Még a Himnusz felhangzása előtt hallotta, hogy a résztvevők egyszerre mondanak egy szöveget, de ennek tartalmát nem tudta azonosítani.

12) A 2011. március 15-én zajlott rendőri intézkedésekkel összefüggésben indult panaszeljárások kapcsán M. A. r. főtörzszászlóst a BRFK 2011. május 20-án nyilatkoztatta.

Megtétekintve a rendőrség által a Felvonulási téren készített videofelvételeket a főtörzszászlós felismerte magát, amint az intézkedés kezdetén a r. fhdgy. mellett áll, illetőleg az intézkedést befejezte.

Az említett napon 10 óra 10 perckor kapott utasítást arra az egységével, hogy egy csoport, alakzatban a helyszínre érkező személlyel szemben intézkedést kezdeményezzenek. Ekkor az egység a Dózsa György út Hősök tere felőli szélén állt, és észlelte, hogy egy nagyobb csoport résztvevő (kb. 30 fős) katonai alakzatban, egységes formaruhában, zászlóval közelíti meg a rendezvény helyszínét. Emlékezete szerint, hármás vagy négyes oszlopokban, egymástól viszonylag egyenlő távolságra, egyenlő tér- és távköz megtartásával gyalogoltak, elől a zászlóval. Ez véleménye szerint egyértelműen katonai jellegű alakzatnak minősül, hiszen a rendőrség is alkalmazza ezt az alakzat szabályzatban leírtak alapján.

A kapott utasítás szerint a felvételeken is látható személyeket az egység intézkedés alá vonta. Az intézkedést a r. thdgy., a mobilcsoport parancsnoka kezdte meg, aki bemutatkozott, azonosította magát, majd közölte a rendőrségi törvény által előírt módon rendfokozatát, beosztási helyét, az intézkedés okát, a főtörzszászlós pedig hozzátette, hogy Budapest területére fokozott ellenőrzés van elrendelve. Ezt követően felkérték a csoport tagjait, hogy adják át a személyazonosító okmányaikat, amelyek alapján a rendőrök az intézkedés alá vont személyeket priorálták, illetőleg adataikat RK-lapon rögzítették. Lakcímkártyát egy esetben sem kértek a rendőrök, illetőleg az érintettek sem nyújtották át.

Az intézkedés kb. 10-15 percig tartott, ez idő alatt megtörténtek a lekérdezések és az adatrögzítések. Az adatrögzítésekre a szabálysértési feljelentések elkészítéséhez volt szükség, ezt a rendőrök közölték is az intézkedés alá vontakkal, és akkor hangzott el az is, hogy a katonai alakzatban folytatott mozgást hagyják abba, ellenkező esetben a szabálysértés továbbfolytatása miatt velük szemben további intézkedésekre kerül sor. A rendőr utal rá, hogy az intézkedés alá vont személyek a szabálysértési nyilatkozat kitöltését egyöntetűen megtagadták. Az intézkedés alá vont személyek az intézkedést követően az alakzatot felbontották, és így mentek a rendezvény területére.

Feltett kérdésre elmondja, hogy emlékezete szerint a panasztételi jogról az egység parancsnoka tájékoztatást adott az ott lévőknek, továbbá ő maga, mint csoportvezető az intézkedésben részt vevő beosztottjai munkáját felügyelve közöttük járkált, amelynek során

több intézkedés alá vont személy is kérdést intézett hozzá az intézkedéssel kapcsolatban, s amennyiben felmerült, a jogorvoslati lehetőségekről személyesen is tájékoztatást nyújtott.

A rendezvény biztosítása során észlelték továbbá, hogy a Hősök terén egységes öltözetben lévő, egyes oszlopokban – ami az alaki szabályzat szerint rajalakzatnak tekinthető – álló személyek várnak a rendezvény megkezdésére. A rendőri biztosítás parancsnoka 11 óra előtt több alkalommal felszólította a résztvevőket, hogy az alakzatot szüntessék meg. A főtörzssászlós csoportjával a rendezvénytől kb. 40-50 méterre állt, és jól hallották a felszólítást, amit két vagy három alkalommal meg is ismételték. Ezt követően utasítást kaptak arra, hogy kezdjék meg az intézkedést a Hősök terén formaruhában, alakzatban álló személyekkel szemben. Az egység ekkor igazoltatni kezdett, a főtörzssászlós két konkrét személy igazoltatásában vett részt. Az intézkedést más rendőri egységekkel egyszerre kezdték meg.

Feltett kérdésre előadja, hogy a rendőri intézkedések már folytak, amikor a színpadon megkezdődött a Himnusz éneklése. A színpad közelében zajló eseményekről nem volt tudomása. Még zajlottak az intézkedések a téren, amikor hangoskodásra, kiabálásra lett figyelmes. Hamarosan azt látta, hogy a Készenléti Rendőrség munkatársai kényszerítő eszközt alkalmaznak, amelynek helyszíne közelében sok kívülálló kiabál, ezért saját egységével odament, hogy adott esetben az intézkedő rendőrök segítségére tudjon lenni. Végül konkrét intézkedést nem kellett végrehajtaniuk, és azt követően további intézkedéseket a Hősök terén sem foganatosítottak. Ekkor a téren lévő civilek már elvegyültek a formaruhások között. Jelen volt egy civil ruhás nő is, aki azt hangoztatta, hogy ha civilek bemennek az alakzatba, akkor az már nem fog alakzatnak minősülni.

Emlékezete szerint, a rendezvény akkor ért véget, amikor a Készenléti Rendőrség a fent említett intézkedést foganatosította.

13) A 2011. március 15-én zajlott rendőri intézkedésekkel összefüggésben indult panaszjelzések kapcsán a BRFK C. I. r. főtörzssászlóst 2011. május 20-án nyilatkoztatta.

Elmondása szerint egységével két soros oszlopban álltak, amikor parancsnokuk, a r. fhdgy. utasítást kapott, hogy menjenek a Felvonulási térre, mivel ott, az időkerék magasságában a Hősök tere felé tart egy alakzatban és egyforma ruházatban közlekedő személyekből álló, nagyobb csoport. A feladatuk az volt, hogy a csoportot vonják intézkedés – igazoltatás – alá. Ezt követően lassú futásban megindultak a helyszín felé, és a Felvonulási téren valóban észleltek egy nagyobb létszámú, zöld színű egyenruhát viselő, feljűk tartó csoportot, amelynek tagjai több (4 vagy 5) soros, szabályos katonai oszlopban közeledtek. Még arra is emlékszik, hogy a csoport elején egy személy haladt zászlóval. Közelebb érve a csoport tagjai az alakzatot megbontották, ekkor vonták őket a rendőrök intézkedés alá. Annak kezdetén a r. fhdgy., a mobilcsoport parancsnoka bemutatkozott, közölte azonosító számát, beosztási helyét, illetve az intézkedés célját, az igazoltatás okát, majd felszólította az érintetteket személyi igazolványuk átadására. Ezt követően a csoport egyik része biztosította a többi rendőr intézkedését, míg a másik része végrehajtotta az igazoltatásokat, a személyek adatainak lekérését, illetve az adatok rögzítését RK-lapon. A főtörzssászlós hozzáteszi, hogy a gyorsabb és hatékonyabb eljárás érdekében a csapaterős intézkedések során a tömeges igazoltatásokat általában úgy végzik, hogy egy rendőr elveszi az igazolványt, odaadja egy másik rendőrnek, aki elmegy lekérni a körözési információk rendszerben az adatokat, és aki

mellett áll egy további kolléga, aki a lekérés közben az adatokat RK-lapon is rögzíti. A konkrét esetben is ezt az eljárást követték.

A főtörzszászlós a csoport hátsó részénél (az időkerék felé eső részén) biztosította az intézkedést, odafigyelve arra, hogy az igazoltatott személyek közül ne legyen valaki a helyszínt elhagyja, illetve figyelte, hogy ne legyen valaki meg támadja. Hallotta, amint a r. fhdgy. a csoport másik oldalán állva beszélt az intézkedés alá vont személyekhez, mivel csupán 8-10 méter volt közöttük a távolság. Véleménye szerint tehát a főhadnagy közlését kiabálás nélkül is mindenki tisztán hallhatta. Emlékezete szerint a r. fhdgy. a hozzá intézett kérdésekre válaszolva többször is közölte az intézkedés okát, azaz hogy fokozott ellenőrzés van elrendelve, illetve az emberek figyelmét felhívta arra, hogy a rendőrök ellenük szabálysértési feljelentést tesznek. Tájékoztatta őket arról is, hogy milyen szabálysértést követtek el, és felszólította őket, hogy a szabálysértési eljáráshoz a nyilatkozatukat tegyék meg.

A csoport tagjai közül valaki azonban –, aki feltehetően az egység parancsnoka volt, mert kiállt a többiek elé, és utasításokat adott nekik – azt mondta a többieknek, hogy ne írják alá a szabálysértési nyilatkozatot, és az érintettek így is tettek. Arra már nem emlékszik, hogy konkrétan milyen tartalommal folyt beszélgetés a r. fhdgy. és az intézkedés alá vont személyek között, de a panasztételi joguk szóba került, és a főhadnagy tájékoztatta őket, hogy panasszal élhetnek, bár a főtörzszászlós emlékezete szerint az intézkedés alá vont személyek a panaszjogukkal már tisztában voltak, mivel eleve jelezték, hogy panasszal fognak élni az intézkedés ellen. Fontosnak tartja megjegyezni ugyanakkor, hogy minden esetben tájékoztatják az intézkedés alá vont személyeket arról, hogy az intézkedés ellen hol tehetnek panaszt.

A körülötte zajló intézkedéseket a főtörzszászlós természetesen hallotta és látta, de arra már nem emlékszik, hogy melyik kollégái végezték azokat. Biztos ugyanakkor abban, hogy az általános tájékoztatáson kívül – például hogy miért pont velük szemben intézkednek – „nem nagyon” hangzott el olyan kijelentés, amely feltűnést keltett volna, így nem volt tapasztalható senki részéről agresszív megnyilvánulás.

Az intézkedés végén az intézkedés alá vont személyek a rendezvény irányába távoztak. A rendőrök még álltak pár percet az intézkedés helyszínén, majd visszamentek korábbi felállítási helyünkre, a színpad mögé (ez kb. 8 méterre volt a színpadtól). Amint odaértek, észlelték, hogy a rendezvényen résztvevők többsége, egyforma ruházatban, alakzatban áll. A főtörzszászlós tudomása szerint, a helyszíni parancsnok felvette a kapcsolatot a rendezvény szervezőjével, és felhívta a figyelmet a jogszabályok betartására és az alakzat megszüntetésére. Arra nem emlékszik, hogy ekkor még a BRFK XIV. Kerületi Rendőrkapitányságának vezetője vagy már a r. alezredes volt a helyszíni parancsnok, mivel utóbbi a helyszíni parancsnokságot egy idő után átvette.

Később megérkezett a kihangosítással ellátott szolgálati jármű, és mivel az alakzat nem szűnt meg, a r. alezredes. annak segítségével felszólította az alakzatban álló személyeket jogszabálysértő magatartásuk abbahagyására. Miután az alakzat a felszólítás után is fennállt, a rendőrök utasítást kaptak a r. fhdgy.-tól arra, hogy vonják intézkedés alá az alakzatot alkotó személyeket: szólítsák fel őket jogszabálysértő cselekményük abbahagyására, és ha a felhívásnak nem tesznek eleget, állítsák elő őket az azonnali eljárás lefolytatása céljából.

A mobilcsoport a téren négyszögletű alakzatban álló személyek közül a Múcsarnok felőli oldalon, középtájon tartózkodókhoz ment. Ott a r. fhdgy. elmondta nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát, szolgálati helyét és az intézkedés célját, majd felszólította az ott álló embereket a jogszabálysértés abbahagyására. Ezt követően az alakzaton annak tagjai nem bontották meg, ezért a rendőrök kettesével odaléptek egy-egy emberhez, és elkezdték az igazoltatást. Arra már nem emlékszik a főtörzszászlós, hogy az intézkedést ő maga kivel végezte, mert kissé szétszóródtak és összevegyültek a többiekkel. Úgy emlékszik azonban, hogy két igazoltatást folytatott le. Annak során bemutatkozott, elmondta az intézkedés célját, azaz hogy álljanak ki a személyek az alakzaton, mert szabálysértést követnek el, és felhívta a figyelmüket, hogy amennyiben nem hagynak fel a szabálysértés folytatásával, előállításukra kerül sor. Az általa intézkedés alá vont személyek ezt megértették, és jogszabálysértő cselekményükkel felhagytak, azaz kiálltak az alakzaton. Ezt követően a két személy – a főtörzszászlós kérésének megfelelően – átadta a személyi igazolványát, adataikat a rendőrök priorálták, RK-lapon rögzítették. A főtörzszászlós közölte velük, hogy ellenük szabálysértési feljelentéssel fog élni, amit tudomásul vettek, megértettek, azonban a szabálysértési nyilatkozatot csak az egyik személy írta alá, a másik megtagadta. Az intézkedés befejeztével mindkét személyt tájékoztatta panasztételi jogáról, amit ugyancsak megértettek, és mindketten közölték, hogy nem kívánnak panasszal élni.

A fentiekhez a főtörzszászlós annyit kíván hozzáfűzni, hogy amikor intézkedést hajtott végre, elsősorban arra koncentrált, ugyanakkor emlékszik, hogy az intézkedés közben a színpadról a Himnuszt játszották. Ez a körülmény az intézkedést nem befolyásolta, azt a rendőrök tovább folytatták, mivel a rendőrségi törvény a rendőr részére büncselekmény vagy szabálysértés észlelése esetén azonnali intézkedési kötelezettséget ír elő, az alaki szabályzatban foglaltak szerint pedig a rendőrnek az állami rendezvényeken hivatalosan elhangzó Himnusz alatt kell tisztelegnie, kivéve ebben az esetben is, ha feladatot lát el vagy büncselekményt, illetve szabálysértést észlel, amikor az azonnali intézkedést meg kell kezdeni.

Arra a kérdésre, hogy a téren jelenlévők tettek-e esküt a főtörzszászlós azt válaszolta, hogy a Himnusz előtt valamit együttesen skandáltak, de nem emlékszik arra, mi volt az, mivel az általa fogantatosított intézkedésre figyelt. Utal azonban arra, hogy a tömeg közvetlen közelében állt a Terepjáró, amely az eseményekről képet és hangot rögzített.

Hozzáteszi, hogy intézkedés közben észlelte, hogy a színpad környékén nagyobb rendőri mozgás zajlik, de nem tudja, mi volt annak az oka, hiszen az távolabb, tőle kb. 150 méterre, a sűrű tömeg mögött történt.

Miután végzett az intézkedéssel, illetve a mobilcsoportja tagjai is befejezték fellépésüket, ismét a rendezvény széléhez álltak félre. Ekkora az alakzat megszűnt, a tömeg tagjai csak ácsorogtak, a rendőrök pedig mivel jogszabálysértést már nem észleltek, elhagyták a helyszínt.

14) A Testület rendelkezésére bocsátott videofelvételek alapján a sérelmezett eseményekkel összefüggésben az alábbi megállapítások tehetők.

A nap eseményei a következő rendben zajlottak.

9 óra körüli időben kezdenek érkezni a rendezvény résztvevői, a felvételeken már rendőrök is láthatók. A <http://www.youtube.com/watch?v=G3ybAF0I89Q> címen hozzáférhető videofelvétel a bejelentő és a rendbiztos a Hősök terén látható és hallható, amint a

rendezvényvel kapcsolatos egyeztetést folytatnak. A rendbiztos telefonon kér tájékoztatást arról, hogy a bejelentő által javasolt téglalapforma elfogadható-e a rendőrségnek, majd azt mondja, hogy „11 órától kezdődik a rendezvény, jó? És előtte semmi ilyesmit. Ez majd a rendezvényenél jó lesz.”

9 óra 30 percre a már jelenlévő résztvevők két üres négyzetet alkotva ülnek, majd felállnak.

9 óra 55 perctől 59 percre látható a bejelentő, amint egy rendőrrel beszélget, de nem hallható, hogy mit mondanak egymásnak.

10 óra 30 perckor érkezik a térre az a mintegy 30 fős csoport, amely a Felvonulási térről indult, és amelynek tagjait a rendőrök a Hősök tere sarkánál igazoltatták.

10 óra 48 perckor kezdetét veszi a műsor a színpadon.

10 óra 50 perc körüli időben hallatszanak a rendőrségi felszólítások, majd miután az egyforma ruhában jelenlévő résztvevők nem mozdulnak, a téren rendőri egységek kezdenek igazoltatni.

11 óra 1 perckor a színpadról a bejelentő beszél. Felhívja a rendőrség figyelmét, hogy a téren nem a 2009-ben feloszlott társadalmi szervezet és nem annak tagjai vannak jelen, továbbá, hogy a résztvevők alakzatban sem állnak, ezért nincs oka a rendezvény feloszlásának. Utal rá, hogy a két üres négyszögformát a rendőrséggel folytatott egyeztetés után választották a résztvevők felállításához, de úgy tűnik, az mégsem felel meg a rendőri szerveknek. Erre figyelemmel bejelenti, hogy a rendezvényt meg kívánják tartani, és a műsor hamarosan kezdetét veszi. Erre nem egészen két perc elteltével sor is kerül, amikor két személy a színpadról a Himnuszt kezdi énekelni. A bejelentő megszólalása során az „Adjon az Isten! Szebb jövőt!” speciális köszöntés hangzik el.

11 óra 4 perckor a rendőrség levezeti a színpadról a Himnusz éneklő két személyt, akként, hogy először egy-egy rendőr tisztelgés után mond valamit a két személynek külön-külön, a szöveg pontosan nem érthető.

11 óra 5 perctől a Gárdaszövetség nevében mond beszédet egy felszólaló: „a március 15-ei ünnepség számunkra, a gárdisták számára mindig kiemelkedő jelentőségű, hisz ez alkalommal fogadtuk sorainkba új testvéreinket, ekkor tettek esküt, életre szóló fogadalmat [...] gárdista testvéreink.” Kb. 1 perc elteltével rendőrök vonulnak a színpad elé, és ott megállnak, amelyet néhány másodperccel követően, a felszólaló beszéde alatt elhallgat a mikrofon. Felvételen látszik, hogy a hangosító pult előtt is rendőrök állnak.

11 óra 9 perckor a rendezvény civil ruhás résztvevői bevonulnak az egyforma ruhában, sorokban álló résztvevők közé.

11 óra 14 perckor a térre érkeznek a Készenléti Rendőrség csapatai.

11 óra 19 perckor elkezdik leszerelni a mikrofonokat a színpadon.

11 óra 20 perckor dulakodás alakul ki a tömegben, mert az egyik rendőr megpróbálja elvenni egy résztvevőtől a nála lévő zászlót.

11 óra 23 perckor a tömegben dulakodás alakul ki a rendőrök és a résztvevők között, aminek az az oka, hogy a résztvevők előbb vízzel locsolták le a rendőröket, majd megdobták őket az üres flakonnal. A cselekmény miatt 11 óra 27 perckor a rendőrség két személyt vezet el kényszerítő eszközt alkalmazva.

11 óra 33 perckor a bejelentő a színpadról beszél a jelenlévőkhöz. „Bajtársaim, barátaim, szimpatizánsaink! A rendőrség úgy véli, hogy megsértettük a biztonsági előírásokat, s a rendezvényünket innentől kezdve befejezettnek nyilvánítja. Ugyan erre semmilyen felszólítást nem kaptunk, megüzenték nekem, én azt gondolom, civil emberként mindenki itt maradhat, mert innentől kezdve ez nem egy rendezvény. Majd én is le fogok jönni a színpadról, és beszélgetünk 48-ról, 1848-ról. Azt viszont mindenkitől, mindenkit megkérek arra, hogy március 21-én 18 órakor, amikor a Teve utcai rendőrpalotánál demonstrálunk a közbiztonság siralmas helyzete ellen, mert erre fordítják az adófizetők pénzét, hogy a magyar nemzet képviselőit zaklassák, és a nemzeti ünnepet megzavarják, meggyalázzák, a Himnusz alatt elvigyék, tiltakozni fogunk ez ellen. 21-én 18 órától a Teve utcai rendőrpalotánál. Arra kérek

mindenkit, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt, mert még mindig úgy látom, hogy ez a kormány ál-nemzeti, arra van rendőrség, hogy itt legyenek, holott vidéken hetente ölnek meg egy magyart, arra nincs. Én azt gondolom, semmilyen jogsértést nem követtünk el, nem vagyunk betiltott szervezet sem, betiltott társadalmi szervezet sem. Ha a rendőrség nem vett volna itt részt ma, szépen tudtunk volna megemlékezni az 1848-as eseményekről. Ismét megzavarták az ünneplésünket, súlyosabban, mint az MSZP idején anno, ez a nemzeti kormány. Köszönöm szépen, és akinek van kedve, marad. Illetve még egy programra hívnám fel a figyelmet. 18 óráig ingyen látogatható a Szent Korona az Országházban. Én átmegek és megnézem.”

11 óra 40 perc körüli időben a bejelentő visszamegy a színpadra a Szent Korona másolatával a kezében, és arra kéri a résztvevőket, hogy menjenek el vele az Országházba megtekinteni az eredeti koronát. Néhány perc elteltével a tömeg az Andrassy út felé indul.

15) A panaszos előállításáról szóló 2011. március 15-én kelt jelentés szerint a panaszost 11 óra 5 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdés alapján a panaszossal mint személyi szabadságában korlátozott személlyel szemben átvizsgálást fogantatosítottak, illetve az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján előállították. Az előállítás során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az esemény rövid leírásánál az intézkedő rendőrök előadták, hogy a biztosítási terv alapján a Hősök terén a nemzeti ünneppel kapcsolatos bejelentett rendezvény biztosításában vettek részt. A Hősök tere Dózsa György utca által határolt részen egy színpad állt, hangosítással felszerelve, mellyel szemben egy soros katonai alakzatban kb. 100-200 egységes formaruhába öltözött személy állt. Mivel a rendezvény főszervezőjével előre megbeszéltektől eltérően a résztvevők, és egy soros katonai alakzatban, formaruhában (zöldszinű póló magyar nemzeti garda felirattal ellátva, terepszinű nadrág, fekete bakancs) esküt tettek, és ezzel szabálysértést követtek el, a rendezvény helyszíni parancsnoka 10 óra 50 perckor első alkalommal, hangosító autó használatával felszólította a rendezvényen résztvevőket a szabálysértés megszüntetésére, ellenkező esetre rendőri intézkedést helyezett kilátásba. A második felszólítás 10 óra 51 perckor történt meg. A harmadik felszólítás 10 óra 52 perckor zajlott, melyet követően a rendezvényen jelen lévő tömeg nem szüntette meg a szabálysértést, ezért a helyszínparancsnok utasítására a rendőrök megkezdtek az alakzatban felállt egyenruhás személyek igazoltatását, és előállítását.

A rendezvény színpadán, a három alkalommal elhangzott rendőri felszólítást követően, a panaszos és egy középkorú hölgy ünnepi ruházatban, a téren formaruhában, katonai alakzatban álló személyekkel együtt a Himnuszt kezdték el énekelni.

A helyszínparancsnok utasítására a panaszost 11 óra 5 perckor intézkedés alá vonták a színpadon, amely során B. Cs. r. törzsszázlós közölte a panaszossal, hogy magatartásával zavarja a rendőri intézkedést és kérte tőle, hogy a magatartásával hagyjon fel. A panaszos a kérésnek nem tett eleget, tovább folytatta a szabálysértő magatartását, ezért közölte a rendőr a panaszossal, hogy magatartásával elkövette a Szabs. r. 40/A §-ba ütköző szabálysértést.

A panaszossal a rendőrök közölték, hogy az általa elkövetett szabálysértés miatt előállítják BRFK Gyorskocsi utcai objektumába, amit a panaszos tudomásul vett. A panaszost a Rendész Központon keresztül a KIR és a SIS rendszerben leellenőriztették, melyben nem szerepelt. Az intézkedésről videofelvétel készült.

Az előállítás végrehajtása során a helyszínre érkezett G. T. r. őrnagy, akinek sérülés- és panaszmentesen átadták a panaszost, és akit ezt követően előállítottak a Gyorskocsi utcai objektumba.

Az intézkedésben részt vett K. J. r. hadnagy alosztályvezető, valamint B. Cs. r. törzsszászlós, S. B. r. őrmester, H. B. r. őrmester, H. A. r. őrmester, B. Z. r. főtörzsszászlós, T. T. r. őrmester.

Az Rtv. 33. (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a panaszosnak a tájékoztatót kiadták, ugyanakkor az előállítás idejéről szóló igazolást még nem, mert az előállítás a jelentés készítésekor még folyamatban volt.

16) Az előállításról készült, 2011. március 15-én kelt parancsnoki kivizsgálás és vélemény szerint a panaszossal szemben az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján alkalmazott igazoltatás, a panaszosnak az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján történt átvizsgálása, illetve az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulója alapján fogatosított előállítása jogszerű és szakszerű volt, illetve az intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-ában rögzített arányosság követelményének.

17) Az előállítás meghosszabbításáról szóló, 2011. március 15-én kelt határozat szerint az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján a 2011. március 15-én 11 óra 5 perckor a BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Gyorskocsi utcai objektumába felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés miatt előállított panaszos előállítását 4 órával 23 óra 5 percre meghosszabbították.

18) A panaszos 2011. március 15-én 19 óra 1 perckor kezdődő meghallgatásáról készült jegyzőkönyv rögzíti, hogy a panaszos ellen jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt indult szabálysértési eljárás. A panaszos a szabálysértés elkövetését nem ismerte el. Ugyanakkor úgy nyilatkozott, hogy az előadó azon közlését, miszerint a 2011. március 15-én 11 óra 5 perckor megkezdődött előállítását 4 órával, 23 óra 5 percre meghosszabbították, megértette.

A panaszos előadta továbbá, hogy a rendezvényen eskütételre nem került sor, a rendezvény forgatókönyvet nem ismerte, őt és partnerét a Himnusz, a Szózat és a Székely Himnusz eléneklésére kérték fel az ünnepség keretén belül. A panaszos úgy gondolta, hogy ebből adódóan szabálysértést nem követett el, alakzatban nem állt.

A rendőri felszólítást a panaszos hallotta arról, hogy az alakzatban álló és egyenruhában megjelent személyek szabálysértést követnek el és a rendőr felszólítja őket, hogy szüntessék meg az alakzatot, illetve a szabálysértést. A felszólítás hangszórón keresztül hangzott el és érthető volt, és a panaszos úgy emlékszik, hogy kettő vagy három esetben hangzott el a szöveg. A panaszos ekkor a színpad mögött állt, majd ezt követően, a felkonferálás után fellépett a társával a színpadra, ahol így ketten álltak. A panaszos öltönyt, csonthéj színű inget, fekete nadrágot viselet nyakkendővel kiegészítve. A Himnuszt felénél egy rendőr lépett a pódiumra, és két társával együtt odament a panaszoshoz. A rendőr valami olyasmit mondott, hogy a panaszos cselekménye jogellenes, ezért hagyja abba, vagy előállítják.

A panaszos nehezményezi, hogy addig nem történt semmi atrocitás sem a rendőrök és sem a gárdisták részéről. Szerinte, nem alakult ki szélsőséges helyzet, így ha valamilyen intézkedésre volt szükség, akkor azt nem a Himnusz éneklése közben kellett volna megtenni. Amikor a felszólítás elhangzott, csak annyit hallott a panaszos, hogy amennyiben nem

szüntetik meg a szabálysértést, akkor intézkedésre kerül sor. A Himnuszt nem tudta befejezni, mert éneklés közben „finoman” levezették a színpadról.

A meghallgatáson a panaszos védőjének észrevételei az alábbiak voltak: Nem szerepel az a feljelentésben, hogy a rendezvényt a rendőrség feloszlatta volna, és el kell volna a résztvevőknek távozni. Csupán az szerepel, hogy amennyiben nem szüntetik meg a szabálysértést, akkor intézkedésre kerül sor. Azonban sem ott, sem a panaszos elmondása szerint nem hangzott el, hogy a rendezvény be van szüntetve. Álláspontja szerint a Himnusz éneklése önmagában nem zavarhatta a rendőri intézkedést. A rendőri fellépés arra irányult, hogy az alakzatban lévő személyeket igazoltassák és előállítsák, azt a Himnusz éneklésével nem lehet megzavarni. Ha a panaszossal szembeni intézkedés célja az volt, hogy hagyja abba az éneklést, mivel abbahagyta, a védő álláspontja szerint a panaszos semmilyen szabálysértést nem követett el.

A panaszos előadta még, hogy előállításánál a fogdán felajánlottak neki ételt és italt, amit nem kért.

19) Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás időtartamáról 2011. március 15-én kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2011. március 15-én 11 óra 5 perctől 20 óra 6 percig tartott. Az előállítás időtartama alatt a panaszosnak kára, illetve sérülése nem keletkezett. Az igazoláson a panaszos aláírásával igazolta, hogy abból egy példányt átvett. Az igazolás tartalmazza az Rtv. 92-93. §-a szerinti jogorvoslati lehetőségekre vonatkozó kioktatást, illetve az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa és a Magyar Helsinki Bizottság elérhetőségeit.

20) A szabálysértési eljárás keretében 2011. május 4-én 9 órakor fogatosított meghallgatásról készült jegyzőkönyv rögzíti, hogy a panaszost a rendőri feljelentésben foglaltak alapján, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt indult szabálysértési eljárásban eljárás alá vont személyként hallgatták meg.

A panaszos kifogásolta, hogy az elétárt videoanyag nem megfelelő szögből rögzítette az eseményeket, így a vele szembeni rendőri intézkedés lefolyása nem látszik.

Ezt követően a tanúként meghallgatott N. N. r. törzsőrmester előadta, hogy 2011. március 15-én a Hősök terén tartózkodott és emlékszik is a panaszosra. Éppen előállítását, illetve az előállított személy rabos autóba történő elhelyezését hajtották társaival végre. Eközben rádióon folyamatosan kapták az utasítást, hogy a színpadon lévő személyeket állítsák elő, ezért az utasítás miatt visszaindultak a térre a tömeg irányába. Ekkor K. J. r. hadnagy odalépett a mobil csoport parancsnokához, és utasította, hogy menjenek oda a színpadhoz, és a két éneklő személyt állítsák elő. Azt is mondta, hogy az utasítást a K. T. r. alezredes adta. K. J. r. hadnagy és a mobil csoport, amelynek a tagja volt a tanú, odament a színpadhoz. B. Cs. r. törzsszázados és K. J. r. hadnagy odalépett az éneklő személyekhez. A panaszoshoz B. Cs. ment oda, majd bemutatkozott, és a napszagnak megfelelően köszönt. Ezután felszólította a panaszost, hogy a szabálysértést fejezze be. Mivel a panaszos többszöri felszólításra nem reagált, ezért a parancsnok közölte a panaszossal, hogy szabálysértés miatt előállítják, ezután kísérték el a rendőrök a panaszost a rabszállító autóhoz, amivel a Gyorskocsi u-ba szállították. A tanú a panaszost a színpadtól a rabszállítóig kísértte.

Az intézkedést a helyszínparancsnok utasítására és rajta keresztül a Rendész 20-as utasítására hajtották végre.

Ügyvédi kérdésre a tanú elmondta még, hogy a helyszínparancsnok utasítására kellett előállítani a résztvevőket, mert korábban felszólította a résztvevőket, hogy magatartásukkal szabálysértést követnek el.

A panaszos ügyvédje észrevételezte, hogy a tanú által készített jelentésből az derül ki, hogy az volt a szabálysértés, hogy nem tett eleget a kérésnek a panaszos és nem hagyta abba a Himnusz éneklését. Viszont a tanú mostani vallomásából az derült ki, hogy a panaszos előállítására akkor is sor került volna, ha B. Cs. kérésére azonnal abbahagyja a Himnusz éneklését, hiszen a helyszínparancsnok már azt megelőzően utasítást adott az előállításra.

Ezt követően B. Cs. tanú előadta, hogy 2011. március 15-én a mobil csoport vezetését látta el. A Hősök terén volt egy rendezvény, amelyen katonai egyenruhát viselő személyek alakzatban álltak. A helyszínbiztosítás parancsnoka K. T. r. alezredes, illetve a helyszínen lévő jogi alcsoport munkatársai arra a következtetésre jutottak, hogy az alakzatban álló személyek szabálysértést követnek el, ezért K. T. r. alezredes felszólító gépkocsi igénybevételel a személyeket felszólította a jogsértés megszüntetésére, amelynek nem tettek eleget, ezért utasította a tanút, hogy a cselekményt elkövető személyeket állítsák elő szabálysértés továbbfolytatása miatt. Az utasítás alapján a tanú és társai egy személy előállítását hajtották végre, egyébként a műcsarnoknál tartózkodtak a szállító gépjárműben. Épp ezt a személyt helyezték be a szállító gépjárműbe, amikor a tanú hallotta a rádióforgalmazásban, hogy szabad csoportot keresnek, mivel a színpadon tartózkodó két személy előállítására adtak utasítást. Azt, hogy ezen személyek milyen jogsértést követtek el, nem tudja a tanú, mivel ez idő alatt másik személlyel szemben intézkedett. Az intézkedés alá vont személy átadását követően a tanúhoz lépett K. J. r. hadnagy, és utasította, hogy csoportjával menjen, és kezdeményezzen intézkedést a színpadon tartózkodó két személlyel szemben, illetve onnan távolítsák el és állítsák elő őket. A r. hadnagy a színpadnál megkezdte az intézkedést a nővel szemben, a tanú pedig a panaszossal szemben intézkedett, amelynek során előállítást végzett a rendőri biztosítás helyszíni parancsnoka és K. J. r. hadnagy utasításának megfelelően.

Ügyvédi kérdésre előadta még a tanú, hogy a panaszossal a színpadon közölte a nevét, a beosztási helyét, a rendfokozatát, és azt, hogy szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítják. A tanú nem szólította fel a panaszost a szabálysértés megszüntetésére, mert ő utasításra intézkedett, így feltételezte, hogy ezt megelőzően már megtörtént a rendőri felszólítás.

21) A szabálysértési eljárás keretében 2011. április 20-án 13 órakor fogatosított meghallgatásról készült jegyzőkönyv rögzíti, hogy B. A. r. őrmestert tanúként hallgatták meg a panaszos jelenlétében.

A tanú előadta, hogy 2011. március 15. napján a március 15-ei rendezvények biztosításával kapcsolatosan látott el szolgálatot. A feladata a rendezvény biztosítása volt, a Hősök terét és környékét kellett biztosítaniuk. A mobilcsoportjuk vezetője B. Cs. r. törzssászlós volt. A parancsnok utasítására felálltak a Hősök terénél két soros vonalba, és várták a feljebbvaló parancsát. A helyszínparancsnok háromszor felhívta a tömegnek a figyelmét, hogy fejezzék be a tevékenységüket. A résztvevők formaruhában voltak és alakzatban álltak, ezért kellett bemenni köztük a háromszori figyelmeztetés után igazoltatásokat végezni. Igazoltatás után az egyik formaruhás személyt elkísérték a szállító kocsihoz. A tanú ezután ott maradt a járműnél, míg a többiek visszamentek intézkedni. A tanú nem ment utánuk. Ahogy megtelt a gépjármű elindultak a Gyorskocsi utcába előállítani a személyeket. Az előállított személyek között volt egy hölgy is, akit nem lehetett a rabosító kocsival szállítani, mert ott csak férfiak voltak, ezért a hölgyet a szolgálati gépjárművel szállították. A panaszosra nem emlékszik.

Talán a Gyorskocsi utcában, amikor kiszállt a rabosító kocsiból, akkor láthatta, de nem emlékszik rá. A tanú azért maradt az intézkedés során a szállítókocsinál, mert az előállított személyek adatait ő vette fel. A tanú a panaszossal szemben nem intézkedett. A jelentést nem a tanú írta, a jelentésen azért van rajta az aláírása, mert részt vett a panaszos Gyorskocsi utcába történő beszállításában.

22) A rendezvényen végrehajtott előállításról szóló jelentőlap szerint a panaszost szabálysértést továbbfolytatása miatt állították elő. Ezt megelőzően felszólították, az intézkedésről videofelvétel készült. A panaszost az intézkedő rendőrök 11 óra 50 perckor adták át további intézkedés végrehajtása végett.

23) A 2011. március 15-én 12 óra 25 perckor kiállított nyilatkozat szerint a panaszos megkapta a „Tájékoztató az előállított/elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről”, és a „Tájékoztató a fogvatartottak részére jogorvoslati lehetőségeikről” elnevezésű dokumentumokat. A panaszos kérte az általa a nyilatkozatban megjelölt hozzátartozója kiértesítését. Élelmezést nem kért.

24) A 2011. március 15-én 12 óra 25 perckor kelt nyilatkozat rögzíti, hogy a panaszosnak sérülése nem keletkezett az intézkedés során, és az előállítással kapcsolatban panasza nincs. A panaszos kérte az általa megjelölt hozzátartozója kiértesítését.

III.

A Testület megállapításai előtt indokoltnak tartja ismertetni, az alábbi, egyik fél által sem hivatkozott, de egy videomegosztó portálon megtekinthető, jó minőségű, egyébként az eseményeket térben jobban ábrázoló felvételeket.

- A Himnusz alatti intézkedés és az azt követő eseményeket mutatja be a http://www.youtube.com/watch?v=wHMU6PblN_8&feature=channel_video_title címen közzétett video, amelyen előbb a konferanszié hangja hallatszik, ahogy köszönti a résztvevőket, majd a Himnusz alatti intézkedés látható részben a zászlók takarásában. Egy csapat rendőr érkezik a színpadra, ahol tisztelgés után valamit mondanak az éneklő személyeknek, majd két-két rendőr levezeti az éneklőket. Ezután a színpadon újra a konferanszié látható, aki nyugodt hangon felkonferálja K. M.-t, a Gárdaszövetség részéről az ünnepi beszéde megtartása céljából. Ezután a panaszos a hangosító gépjármű elé lép és a beszéd alatt ott várakozik.
- A Himnusz alatti intézkedést és K. M. beszédét rögzíti a <http://www.youtube.com/watch?v=lyqsu6rZUkQ&feature=related> címen közzétett videofelvétel is, amelyen a szervező rendőrökhöz intézet mondatai után, a konferanszié látható és hallható, ahogyan megköszöni a Fehér Oroszlán Dobkör előadását és köszönti a résztvevőket, majd az színpadon zajlott intézkedés után látható, hogy felkonferálja a K. M.-t és majd beszéde és a hangosítás lekapcsolására irányuló rendőri intézkedés ideje alatt a hangosító gépkocsi előtt áll.

- A Himnusz alatti intézkedést mutatja be a <http://www.youtube.com/watch?v=YmkvekbvCA0> címen közzétett felvétel is. 8 fő rendőr áll a színpad előtt, a panaszoshoz és a másik éneklő személyhez tisztelgést követően egy-egy rendőr beszél, az általuk mondottak nem vehető ki tisztán („felszólítom...”, „cselekményük szabálysértés”) Majd ezt követően két rendőr először a panaszost, majd két rendőr ezután a másik éneklő személyt lekíséri a színpadról. A két személyt ezt követően a Hősök tere Múcsarnok felőli oldalán álló gépjárművekhez kísérik. Közben több résztvevő – köztük a Jobbik Jogsegély Szolgálatának tagjai – az intézkedés okát kérdezik és a rendőrök szemére hányják, hogy milyen szabálysértés következett el az énekesek. A rendőrök a biztosítás parancsnokhoz irányítják az érdeklődőket.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megvizsgálta a panaszos előállításának jogszerűségét és az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgált rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljáráshoz való jogát, és az 55. § (1) bekezdésben rögzített a személyi szabadsághoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) Figyelemmel arra, hogy a panaszos beadványában úgy nyilatkozott, hogy a rendezvényen nem résztvevőként volt jelen, hanem meghívott előadóként, a panaszos gyülekezési jogának a korlátozását, illetve – a főszervezőn keresztül – a résztvevőknek nyújtott rendőrségi tájékoztatással összefüggésben a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának megsértését a Testület a konkrét ügyben nem vonta vizsgálatai körébe – szemben a többi, résztvevőként jelenlévő személy által előterjesztett panasz vizsgálata esetén követett testületi eljárással.

2) A Testület a panaszos előállítása jogszerűségének vizsgálata kapcsán az alábbi megállapításokra jutott.

A panaszos panaszában előadta, hogy a Hősök terén tartott rendezvényen a Himnusz eléneklésére kérték fel. Annak során azonban vele szemben rendőri intézkedést fogantatosítottak. A hangosítástól nem értette, hogy mit mondtak a rendőrök, de úgy gondolja, hogy arról tájékoztatták, hogy a tevékenysége nem engedélyezett. Ezt követően a rendőrök előállították.

Az intézkedő rendőröket irányító r. főhadnagy 2011. április 19-én tett nyilatkozata szerint miután megkezdték az alakzatban álló résztvevők igazoltatását, két személy a Himnusz éneklésébe kezdett a színpadon és az intézkedés alá vont személyek ezt kezdték el figyelni, illetve csatlakoztak az énekléshez, a rendőri felszólításokra egyáltalán nem reagáltak. Ezt felismerve a helyszínparancsnok utasította, hogy vonja intézkedés alá a színpadon állókat. Ekkor odalépett az egyik éneklő személyhez (egy nőhöz) és betartva az Rtv. 20. § előírásait megkérte az illetőt, hogy igazolja a személyazonosságát, illetve felszólította, hogy a cselekményét hagyja abba annak érdekében, hogy a korábban megkezdett rendőri intézkedést folytatni lehessen. A személy nem törődött a rendőri felszólítással, hanem folytatta az éneklést. A másik személlyel szemben eközben egy másik rendőr hasonlóan járt el. Mivel a felszólításra az érintettek nem reagáltak, személyazonosságukat nem igazolták, a r. főhadnagy

megkérte a helyszínen lévő másik két rendőrt, hogy foganatosítsák az éneklő személyek előállítását. Ezen előadás szerint tehát az előállítás jogalapja a 33. § (2) bekezdés a) pont II. fordulata volt.

Az előállításról készült jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. § alapján igazoltatták, majd a ruházátvizsgálását követően, az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata („aki a szabálysértést az abbahagyására irányuló felszólítás után is folytatja”) alapján előállították. Az események rövid leírásában a jelentés nem említi, hogy a panaszost igazolásra szólították volna fel.

Az előállításról szóló jelentőlap szintén rögzíti, hogy a panaszost szabálysértés továbbfolytatása miatt állították elő.

A fentiek alapján látható, hogy a rendőrök az előállítással összefüggésben az iratokban két jogalapot is megjelöltek, egyrészt a személyazonosság igazolásának megtagadását, másrészt a szabálysértés felszólítás ellenére történő továbbfolytatását.

Az állampolgárok rendőrökkel szembeni kötelezettségeit az Rtv. 19. §-a szabályozza, eszerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az Rtv.-ben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A Testület álláspontja szerint, noha a rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a panaszossal szembeni intézkedésre eredetileg retorziós szándékkal került sor, még ez esetben is köteles lett volna a panaszos eleget tenni a rendőri felszólításnak, ugyanis a panaszosi nyilatkozatból egyértelműen kiderül, hogy számára nem volt mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható, hogy a rendőri fellépésnek nincsen jogalapja. Az a panaszos számára egyértelmű volt, hogy a rendőrök vele szemben kívánnak intézkedni, felszólításukat hozzá intézik. Maga is úgy nyilatkozik ugyanakkor, hogy a rendőri intézkedés alól nem annak kétséget kizáró jogszerűtlensége miatt, hanem azért igyekezett kivonni magát, mert egyrészt nem értette a felszólítást a saját éneklése miatt, másrészt méltatlannak és sértőnek érezte Himnusz alatti rendőri intézkedést.

Mindezek alapján a panaszos Rtv. 19. §-ban előírt kötelezettsége minden kétséget kizáróan fennállt, amely kötelezettség megszegése a Testület álláspontja szerint kellő jogalapot biztosított a rendőröknek további intézkedések foganatosítására.

Ilyen esetekben, amikor az igazolást az intézkedés alá vont megtagadja, egyrészt az Rtv. 29. § (4) bekezdése és azzal összefüggésben az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja teremti meg az előállítás lehetőségét, másrészt a Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja.

Mivel a rendőrség mind a két fenn említett okra hivatkozott az iratokban, az előállítás jogszerűségét a Testület is mindkét esettel számolva vizsgálta meg.

a) Az Rtv. 29. § (4) bekezdése szerint a személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a

személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, továbbá a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatotról fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

Jelen esetben az iratokból kitűnik, hogy a panaszos nem válaszolt a rendőrök kérdéseire, nem is azonosította magát, amely magatartásával a Testület megítélése szerint kellő okot szolgáltatott arra, hogy a rendőrök vele szemben az Rtv. fent idézett rendelkezése, a 33. § (2) bekezdés a) pontja alapján lépjenek fel, és végrehajtsák az előállítását.

Tekintettel ugyanakkor arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésében meghatározott előállítási okok nem kötelező jelleggel írják elő az előállítást, hanem mérlegelési jogot engednek az intézkedő rendőrnek, a Testület az intézkedéssel összefüggésben indokoltnak tartotta vizsgálni az Rtv. 15. §-ban meghatározott arányosság követelményének a megvalósulását is. Az arányosság követelményét az Rtv. 15. §-a akként rögzíti, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az intézkedés arányosságának vizsgálata kapcsán a Testület figyelemmel volt arra, hogy a személyazonosság megállapítása érdekében az Rtv. a rendőröket az előállítás mellett más eszközökkel is felruhazza. Így az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján a rendőrnek lehetősége van arra, hogy az érintett ruházatát átvizsgálja, amennyiben azt a személyazonosság megállapítása szükségessé teszi.

A Testület megítélése szerint a konkrét eset körülményei nem szóltak a panaszos átvizsgálása ellen: a panaszos nem tanúsított a rendőrökkel szemben aktív ellenszegülő magatartást, nem tett támadó jellegű mozdulatokat, nem próbálta meg kivonni magát az intézkedés alól, passzívan, de nyugodtan viselkedett.

Tekintettel arra, hogy az intézkedés célja a panaszos személyazonosságának megállapítása volt, a panaszosra nézve bizonyosan kisebb érdeksérelemmel, jogainak kisebb fokú korlátozásával járt volna, ha az előállítás helyett a rendőrök a ruházatátvizsgálás mellett döntenek, hiszen az adott körülmények között nyilvánvalóan azzal is elérhető lett volna az intézkedés célja.

A Testület álláspontja szerint a panaszos előállítására a rendőrségnek ugyan volt jogszabályi felhatalmazása, az alkalmazott intézkedés – a konkrét eset körülményeire figyelemmel – nem felelt ugyanakkor meg az arányosság törvényi követelményének, azaz a panaszos előállítása aránytalan intézkedés volt, ezért végrehajtása a panaszos személyi szabadsághoz való jogának megsértéséhez vezetett.

b) A rendőri jelentések az előállítás okaként másodsorban hivatkoznak az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulatára.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A rendőri jelentések szerint a panaszos magatartásával (azaz azzal, hogy nem igazolta magát, nem hagyta abba az éneklést, illetve nem vett tudomást az intézkedő rendőrökről) megvalósította a Szabs.r. 40/A. §-ában meghatározott jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését. (A hivatkozott jogszabályhely szerint a szabálysértést az valósítja meg, aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik.)

Tekintettel arra, hogy az Rtv. fent hivatkozott 19. §-a – bár nem korlátlanul, de meglehetősen széles körben – engedelmességi kötelezettséget teremt az intézkedés alá vont személy oldalán, a rendőri felszólításnak nem engedelmeskedő személy – amennyiben a felszólítás nem egyértelműen jogsértő – megvalósítja a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenséget. Tekintettel arra, hogy a hivatkozott szabálysértési tényállás nem határozza meg pontosan az elkövetési magatartást, a tényállást az emberi magatartások széles skálájával ki lehet méríteni, akár azzal is, hogy az intézkedő rendőrökről tudomást nem véve folytatja az intézkedés alá vont személy a korábbi tevékenységét.

A fenti előírások alapján a konkrét esetben a Testület az alábbi álláspontra helyezkedett. A panaszos azon magatartásával, hogy bár egyértelmű volt számára, hogy vele szemben kívánnak a rendőrök intézkedni, és hogy vele próbálnak valamit közölni, illetve a felszólítást részben értette is, az éneklést mégsem hagyta abba, egyértelműen nem az Rtv. 19. §-ában rögzített követelménynek megfelelően járt el, vagyis a rendőri intézkedéssel szemben engedetlenséget tanúsított.

A Testület ezért megállapította, hogy a panaszossal szemben – az általa tanúsított magatartás miatt – helye volt az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont szerinti előállítási ok alkalmazásának.

Tekintettel ugyanakkor arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésében meghatározott előállítási okok nem kötelező jelleggel írják elő az előállítást, hanem mérlegelési jogot engednek az intézkedő rendőrnek, a Testület ezen ok kapcsán is vizsgálata az Rtv. 15. §-ban meghatározott arányosság követelményének a megvalósulását.

Ebben a körben a panaszos magatartásának az alábbiak szerint tulajdonított jelentőséget. A panaszos rendőri intézkedéssel szembeni ellenállása abban nyilvánult meg, hogy a vele a színpadon szemben álló rendőrökről láthatóan nem vett tudomást, folytatta az éneklést és a rendőri felszólításnak – ahogyan azt maga is elismerte beadványában – nem tett eleget. Ezt követően azonban tűrte elvezetését, passzív ellenállása a rendőrségi furgonhoz történő kísérése során jól láthatóan megtört, és mind a kísérés idején, mind pedig a rendőrségi gépjármű közelében a körülményekhez képest nyugodtan viselkedett, semmilyen fizikai ellenállást nem tanúsított.

A Testület megítélése szerint az a körülmény, hogy a panaszos a színpadról történt elvezetése során az intézkedéssel szemben nem tanúsított semmiféle ellenállást – passzívat sem –, a rendőröknek engedelmeskedett, már önmagában megszüntette a szabálysértést. Erre tekintettel vele szemben további intézkedésre a fent említett okból – tehát arra hivatkozással, hogy a „jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik” – nem volt szükség. Mivel pedig a

panaszos a szabályszerű, az Rtv. 29. § és a Szolgálati Szabályzat 38. §-a szerinti igazoltatásához együttműködési szándékát ilyen módon kifejezte, az intézkedő rendőröknek arra is lett volna lehetőségük, hogy a panaszos adatainak ellenőrzését a helyszínen elvégezzék. Az pedig, hogy erre a helyszínen nem került sor, a Testület meglátása szerint nem a panaszoson múlt.

A Testület ezért jelen előállítási ok vonatkozásában is megállapította, hogy a panaszos előállítására a rendőrségnek ugyan volt jogszabályi felhatalmazása, az alkalmazott intézkedés – a konkrét eset körülményeire figyelemmel – nem felelt meg az arányosság törvényi követelményének, azaz a panaszos előállítása aránytalan intézkedés volt, ezért végrehajtása a panaszos személyi szabadsághoz való jogának megsértéséhez vezetett.

Tekintettel arra, hogy a panaszos az előállítás időtartama miatt terjesztett elő külön kifogást, a Testület csupán utal rá, hogy a jogszerűtlen előállítás miatti sérelmet tovább súlyosbította az előállítás eltúlzott, hosszú időtartama, hiszen a panaszos előállítása közel kilenc órán át tartott.

3) A panaszos sérelmezte, hogy vele szemben a Himnusz éneklése alatt intézkedtek, ahelyett, hogy megvárták volna a Himnusz elhangzását.

A Szolgálati Szabályzat 105. §-a értelmében „(1) A Rendőrség egyenruhát viselő tagjai, a rendőr csapatok és egységek a Rendőrség alaki szabályzata előírásainak megfelelően teljesítenek tiszteletadást. (2) A Rendőrség egyenruhát viselő tagjai találkozásokkor egymásnak tiszteletadást teljesítenek. Alárendeltek és alacsonyabb rendfokozatúak előre tisztelegnek. Az egyenlő rendfokozatúak kölcsönösen tisztelegnek egymásnak. (3) A Rendőrség egyenruhát viselő tagjai kölcsönös udvariasság alapján a rendfokozat figyelembevételével tiszteletadást teljesítenek a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek egyenruhát viselő tagjainak. (4) A rendőr fentiekén kívül tiszteletadást teljesít:

a) a Himnusz, a Szózat és az Európai Unió Himnusza elhangzása alatt, továbbá rendezvényeken más államok himnuszának elhangzásakor [...].”

Az ORFK utasítás a tiszteletadás végrehajtásának szabályait az alábbiak szerint foglalja össze:

„66. A tiszteletadás kötelező:

- a magyar Himnusz, a Szózat továbbá más államok himnuszának felhangzásakor [...].

Tiszteletadást nem kell teljesíteni:

- rendőri intézkedés közben;
- forgalomirányítás végrehajtásakor;
- helyszínelés végrehajtása során;
- kíséző őrszolgálat alkalmával;
- járművezetés közben;
- mozgó járművön és mozgólépcsőn;
- az étkezésre kijelölt helyen, étkezéskor;
- hálóteremben (körletben) pihenő, takarodó elrendelése után;
- betegszobában;
- kórteremben;
- segélyhelyen, orvosi rendelőben;
- színház, mozi, hangverseny, sportlétesítmény nézőterén;
- társadalmi szervezetek rendezvényein;
- közhasználatú és szolgálati járműre történő le- és felszállás közben;
- közúti gyalogátkelőhelyen történő áthaladás közben;

- rendőri csapaterővel megoldandó szolgálati feladatok, lögyakorlat végrehajtása során a pihenőhely kivételével;
- műhelyben, gépkocsi telepen, laboratóriumban, gépteremben, távbeszélő és távgépíró központban, rádióállomáson.

Ahol tiszteletadást nem kell teljesíteni, az érkező előjárónak (feljebbvalónak) a jelenlevők parancsnoka (rangidős), illetve az ügyeleti szolgálatot ellátó – vezénylés nélkül – tegyen jelentést, ha annak előfeltételei adottak. Az előjáró, feljebbvaló köszöntő szavaira a jelenlevők kötelesek válaszolni. Állóhelyben a tiszteletadást „Vigyázz” állásban a tiszteletadás módjait képező szabályok (eltérések) betartásával kell végrehajtani. A tiszteletadást minden esetben határozott, gyors mozdulattal, az előjáró, feljebbvaló felé – annak szemébe – irányuló tekintettel kell végrehajtani. A tiszteletadás fogadása (viszonzása) az adott helyzetre előírt módon minden esetben kötelező.”

A fentiek alapján megállapítható, hogy a rendőrök nem kötelesek tiszteletadásra a Himnusz elhangzása esetén, amennyiben az idő alatt rendőri intézkedést foganatosítanak.

A rendőri jelentésekből kitűnik a rendőrök már a Himnusz megkezdése előtt megkezdték a rendőri intézkedéseket a téren, illetve a panaszossal szemben is intézkedést kezdeményeztek, ezért a fent hivatkozott jogszabályok alapján ez esetben tiszteletadásra nem voltak kötelesek.

Mindezek alapján a Testület nem állapította meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét az intézkedés időpontjának megválasztása kapcsán.

IV.

A Testület álláspontja szerint a panaszos előállítására ugyan volt jogszabályi felhatalmazása a rendőrségnek, azonban arra figyelemmel, hogy a panaszos személyazonossága más, csekélyebb fokú jogkorlátozással járó intézkedéssel is megállapítható lett volna, az előállítást aránytalan rendőri fellépésnek minősítette, és azzal összefüggésben – mindkét megjelölt jogalap vonatkozásában – megállapította a panaszos személyi szabadsághoz való jogának megsértését.

Az intézkedés időpontjának megválasztása kapcsán azonban a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

A konkrét esetben megvalósult sérelmek a Testület megítélése szerint összességükben elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. január 31.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

elnökhelyettes, előadó testületi tag

testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET